სახალხო გაზეთი

№ 817 პარასკევი, 8 თებერვალი 1913 № 31

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კ., უკანასკნელზე 10 კ. სხვა ადგილებიდან კოვკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი ტექსტის წინ 20 კ., უკან 10 კ. სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითო-ჯერ სადამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ. 4 საათის შემდეგ მიღება მხოლოდ თვით სტამბა „შრომა"-ში, მუხრანის ქუჩა, და ეღირება 4 მანეთი.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც კოვკასიის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მსოლოდ სავაჭრო სახლის ლ. და მ. მეტლ და ამხ.-ბის განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვს, მიასნიკოის ქ., ს. სიტოვისა და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში—მორსკაია 11, ვარშავაში—მარშალკოვსკის ქ. 130, პარიზში—ლირიჟის მოედანი.

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადება მიიღება „სახალხო გაზეთი"-ს რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე ყოველ-დღე ... 1 ... 7-დე. ... 9 საათიდან 3-მდე. სადამოობა 5-დან 7-დე.

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი ხელნაწერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ-დღე, ... 10 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. ... 40 კაპ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში, სასახლის ქ., სარაჯიშვილის სახ. № 8. ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისთვის: ტფილისი, ქართული „სახალხო გაზეთი" 190.

ტელეფონი № 12-29

გაზეთის ფასი წელიწ. 8 მ. 50 კ. ცალკე № ... 3 კ.
„ „ **თვეში** — 75 კაპ. დამატებიანი 7 კ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და საალიტერატურო გაზეთი

პარიული თეატრი

კვირას, 10 თებერვალს,

იუბილეი

ვლადიმერ ალექსი-მესხიშვილისა

ის ბილეთები, რომლებიც დაკვეთილი იყო და არ წაიღეს, დღეიდან იყიდება თეატრის კასაში. იუბილეის მომწყობი კომიტეტი. 1206

სახალხო გაზეთი

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო

მიიღება ხელის მოწერა 1913 წლისათვის.

ყოველ-დღიურ გამოცემის გარდა 1913 წელსაც გაზეთს ექნება

სურათებიანი დამატება

(კვირაობით)

პრემიად 1913 წლის ხელის მომწერთ მიეცემათ **ოქრი წიგნი**

1) **უცხოელთის მწერლები** (400 გვ.) ამ კრებულში მოთავსებული იქნება თხზულებები შემდეგ გამოჩენილ მწერლებისა—**კნუტ ჰამსუნისა, არტურ შნიცლერისა, ჰენრიკ სენკევიჩისა** და სხვათა.

2) **ძართველი ერის ისტორია**, პროფ. ივ. ალ. ჯავახიშვილისა. პირველი და მეორე ტომი ერთს წიგნად, სურათებითა და ძველი საქართველოს რუკით.

გაზეთის ფასი წელიწადში 8 მ. და 50 კ. ცალკე № შაურად. დამატებიანი 7 კაპ.

12 თ.	11 თ.	10 თ.	9 თ.	8 თ.	7 თ.	6 თ.	5 თ.	4 თ.	3 თ.	2 თ.	1 თ.
8.50	8.	7.50	6.75	6.	5.25	4.50	3.75	3.	2.25	1.50	.75

საზღვარ-გარეთ თვეში ზედ-მეტი 50 კაპ.

ადრესის გამოსაცვლელი ფასი ტფილისისა ტფილისს გარეთ, ან ტფილისის გარეთისა ისევ ტფილისის გარეთისაზე. **40 კაპ.**

დანარჩენ შინთხვევებში უფასო.

ათი შაური უნდა გადიხადოს კიდევ იმ ხელის მომწერმა, რომელსაც სურს მიიღოს ფოსტით ორი საპრემიო წიგნი. ვინც რედაქციის კანტორაში მიიღებს პრემიას, იმას ეს ფული არ გადახდება.

წლიურ ხელის მომწერთ გაზეთის ფასი 8 მან. 50 კაპ. შეუძლიანთ გადაიხადონ ნაწილოგით

მხოლოდ შემდეგ ვადებზე უნდა იყოს გადახდილი: ხელისმოწერისათანავე 3 მ.; 1 აპრილამდე 2 მ.; 1 თიბათვემდე 2 მ. და დანარჩენი 1 მ. 50 კ. 1 ენკენისთვემდე.

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის 1 რიცხვიდან. მხოლოდ სრული თვეებით და არა უმეტეს 1913 წლის გასულისა.

ხელის მოწერა მიიღება:

1) **„სახალხო გაზეთი"-ს კანტორაში,** სასახლის ქ., სარაჯიშვილის სახლი, შესავალი ეზოდან).

2 ქ. შ. წ.-კ. ს. **მთავარ გამგეობის წიგნის მაღაზიაში.**

3 **ფოსტით:** Тифлисъ, газ. „Сахалхо Газети". П. Ящ. 190.

ანონსი **ქ. გორი.** ანონსი.

კვირას, 17 თებერვალს,

ვაჟა-ფშაველას მონაწილეობით გაიმართება **ი. გრიშაშვილის** **საინტერესო სალიტერატურო**

საღამო-მეჯლისი

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე. ადგილების ფასი ჩვეულებრივია. ბილეთები ამ თავითვე იყიდება: **სანდრო გძელიშვილთან,** „ქართლის" რედაქციაში, ქალაქის აფთიაქში **ივ. კვალიაშვილთან** და საურთიერთო ნდობის ბანკში **ალ. ჩუტკერაშვილთან.** დაწვრილებით შემდეგ გამოვაცხადებთ. 1051

ქ. შ. წერა-კითხ. გამ საზოგ. წიგნის მაღაზიაში

ისყიდება შემდეგი წიგნები:

ისტორია ბავშვის სულის მდგომარეობისა. . . .	ფ. 50 კ.
ბავშვის მოვლა ნათაძისა .	25 „
„ „ კომბინა. ნათ. მაჩაბ.	40 „
დედაკაცის ხვედრი. . .	15 „
მშობლები და მათი შვილები—როგორნიც უნდა იყვნენ და ზრდიდნენ	30 „
ჩვენს ქალებს. შტარის წერილები	20 „
სამი მსხვერპლი. დ. კარიჭაშვილისა	30 „
აკაკის საიუბილეო კრებული.	25 „
Народная медицина въ Закавказскомъ Краѣ . .	70 „
Эскизы и Этюды. И. Хонэли	1 მ.

მიღებულია ახალი წიგნები:

Памятная записка объ Иверскомъ монастырѣ на Аѳонѣ	50 „
Нетронутый уголокъ. Ведребисели.	60 „
მცენარენი და ცხოველები ვ. რცხილაძისა . . .	40 „
ვლადიმერ სარ ალექსი-მესხიშვილი, ბიოგრაფია, შედგენილი დ. კასრაძისა	50 „

ადრესი: Тифлисъ О-ва распр. грамотности сред. гр. нас. 1141

სალიტერატურო კრებულის „გრდემლის"

მესამე წიგნის გამოცემა

განზრახულია ამ წლის პირველ ნახევარში. ქართულ სიტყვაკაზმულ მწერლობის საზოგადოების საბჭოს განზრახული აქვს, რამდენადაც სახსარი ნებას მისცემს, თანამშრომლებს ჰონორარი მისცეს. მესამე წიგნი შემდგარი იქნება ორი ნაწილისაგან ისე, როგორც გრდემლის პირველი წიგნი. მასალას კრებულისთვის მიიღებს საზოგადოების თავმჯდომარე გ. რცხილაძე. ადრესი: ოლგას შესახვევი № 5. 1016.

ტფილისის ქერძო სამკურნალო

ახლად გადაკეთების შემდეგ, ავადმყოფები მიიღებიან ქირურგიის ძუ ა. საკუთ. სახლი, № 7, მიხეილის პროსპექტისა და ვეტცელის სასტუმროს ახლო.

ტელეფონი № 590.

სტაციონალური განყოფილება მოწყობილია 50 საწოლით, ცალკე ნომრებით და საერთო ოთახები განსაკუთრებული სამშობიარო განყოფილება.

მწოლიარე ავადმყოფთა მიღება შეიძლება ყოველ წამს, გარეშე მოსაარული ავადმყოფებს მიიღებენ შემდეგი ექიმები-სპეციალისტები:

შინაგანი სნეულებანი.	**დავითიანი რ. ს.** (ყოველ დღე) 1—2.
	მანსვეტაშვილი ვ. მ. (ორშაბ., ოთხშაბ. და პარასკ.) 2—3.
	მალალაშვილი გ. გ. (სამშაბ. და შაბათობით) 10—12.
	მიქელაძე შ. ა. (ყოველ დღე) 12½—1.
	ფედოროვი ი. ფ. (ყოველ დღე, გარდა ოთხშაბ. და კვირისა) 12—1.
ქირურ. ბიუროლ. სნეულებანი.	**მარკევიჩი გ. ლ.** კონსულტატი (ყოველ-დღე 11½—12½.)
	მელიქიშვილი ნ. მ. (ყოველ დღე) 10—1.
	ფირადოვი რ. ბ. (ყოველ დღე) 12—1.
	ექ. ქალი ენგელ-მელიქ-შახნაზაროვისა ე. ა. (სამშ. ხუთ. შაბ.) 11½—12½.
ქალთა და აბორტიანი სნეულებანი.	**ექიმი-ქალი ვერბიცკი-ფირადოვისა ლ.** (ყოველ დღე) 11—12.
	თოქანაძე ი. ე. (ყოველ დღე) 1—2.
	მელიქიშვილი ნ. მ. (ყოველ დღე) 10—1.
	ხუსტაკოვი ბ. ი. (ყოველ დღე) 12—1.
ბავშვთა სნეულებ.	**ექ. ქალი ბაქრაძე-დედაბრიშვილისა** (ყო დღე, გარდა ოთხ.) 1—1½ ს.
	მიქელაძე შ. ა. (ყოველ დღე) 12½—1.
	ფედოროვი ე. ფ. (ყოველ დღე გარდა ოთხშაბ. და კვირისა) 12—1.
ნერვ. სნეულ. და ელექტ.	**გედევანიშვილი მ. ა.** (შაბათობით) 10½—11.
	დავითიანი რ. ს. (ყოველ დღე) 1—2.
	ფონდოევი, გ. ს. (ყოველ-დღე) 1—2 ს.
ყელ. ყურ. და ცხვ.	**ბოინიანცი ნ. ა.** (ყოველ დღე) 12½—1½
	ორეშმბოვსკი ნ. ს. (ყოველ დღე) 1½—2.
თვალის სნეულ.	**მუსხელიშვილი ვ. ს.** (ორშაბათით, ოთხშაბ. და პარასკ. 2—2½.
კან. და ვენ. ავ.	**დიასამიძე ა. ნ.** (ყოველ დღე) 11½—12½.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი სამიკროქიმიო და საბაქტერიოლოგიო ლაბორატორია. სისხლის გასინჯვა, ათაშანგ. **Wasserman.** რეევისათვის 50 კ., საწოლები 2 მ. დაწყებული. ცალკე ოთახი 5 მანეთიდან. მშობიარობა 10 დღე წოლით ღირს 40 მ. ოპერაციები, კონსულტაციები, შარდის ბუშტისა და მილების კატეტერიზაცია; „606" „914" და **წამლის შეშხაპუნება,** ელექტრონით წამლ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შეღავათიანი საფასურით. ფ. 1135

ანონსი: სამშაბათს, 12 თებერვალს, **სამასკარადო საღამო.** 1052

ექიმი ი. ი. ბერიშვილი სწამლობს **ხაშარდე** ორგანოთა, **ბოშანგაძა** და **კანის** ავადმყ.; **ვასსერმანის** რეაქციით იკვლ. ათაშანგ. მოწამლ. სისხლს. მიღება ნაშუადღ. 3—5½ ს. **ელიხაბედ.** ქ., № 94. კიროვნი ქუჩის ახლო, საფოსტო განყოფ. პირველი 132

ელექტრონისა და რენტგენის სამკურნალო

მიხ. გედევანიშვილისა

ავადმყოფებს იღებს ყოველ-დღე დილ. 12—1 ს., საღამოს 6—7 ს., **გაშინჯვა** და **გადაღება** რენტგენის ხსიეები ... ვერა. ყოლოდანოვის ქ. № ... 1932

ექიმი ნ. ნ. ჯავახიშვილი, ორდინატორად ნამყოფი კიევის ნერვიანის კლინიკაში, იღებს ნერვიანებით ავადმყოფებს 5—6 საათამდე. ჩერქეზიშვილის ქუჩა, № 12.

იქვე გამართული ელექტრონის სამკურნალო კაბინეტი. 67

ექიმი ა. ნ. დიასამიძე კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს იღებს ყოველ-დღე ნაშუადღ. 2—3 ს. საღამ. 6—7 ს. ხუთშაბ. მხოლოდ დილ. 8—9 ს. კვირ. ავადმყ. არ იღებს. მოსკოვის ქუჩა № 3, ს. ბაბაშვილისა

ექიმი ალ. სოლოლაშვილი იღებს ავადმყოფებს 9—2 საათ. და 5—6 საათ. გოლოვინის პრ. № 12. 1334

ექიმი ... **ნინო ცინცაძე** (ბილისა) იღებს დილით 9—2 ს. საღ. 5—7 ს. ოლგას ქუჩის შესახვევი № 5, სასლი ... შვილისა

საგურთალოზე

მშვენიერ ალაგას,

ახლად აშენებულ ეკლესიის და დიდ-ბის მოშავალ ხიდის მახლობლად დაიჭრა 20 დესეტინა მამული და **იყიდე ა** წვრილ ნაწილებად ხელმისაწვდენელ ფასებში.

მსურველთ ეუძლიანთ მიჰმართონ ოლოლს ქუჩაზე, სახლი № 6, სოლომონ ივანეს ძე **თაქთაქიშვილს,** დილის 8 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. საღამოს 5 საათიდან 8 საათამდე. უმორჩილესად ვთხოვთ მიწის მყიდველებს, რომ **თავის დროზე შემოიტანონ დარჩენილი ვადა,** თანახმად ჩვენგან მიცემულ კვიტანცია. ფ. 1020

ქ. ი. ზუბალაშვილის სახელოვნების ძალაქის სახ. სახლი.

პარასკევს, 8 თებერვალს 1913 წ. ქართ. ხალ. წარმოდგ. მმართ. წრის მიერ მსახ. ქ-ნ **ეფ. მესხი** მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება მეორედ

სიმაღინჯე

დრ 4 მოქმ. ნ. შიუკაშვილისა.

მონაწილეობას მიიღებენ ქ-ნნი: ვ. ასათიანი, **ეფ. მესხი, პიერეტა,** ელ. ციმაკურიძე; ბ-ნნი: ილ. ხურაბიშვილი, ალ. მეტრეველი, ს. რომანიშვილი, ლ. სამადაშვილი, გ. ფრონისპირელი, მ. ჭიაურელი და ნ. ჭანკვეთაძე. **დასაწყისი საღ. 8 საათზე.** ადგილების ფასი 5 კ.—50 კ—მდე. **რეჟისორი ალ. წუწუნავა.** „წრის" ადმინისტრაცია.

14 თებერვალს **ლექცია,** 19 თებერვალს **„ლალატი".** 1034.

ახალი კლუბი

შაბათს, 9 თებერვალს, 1913 წ.

საოჯახო საღამო

თეატრის სცენაზე ბ-ნ კ. გ. ლევიცკის ხელმძღვანელობით რუსულ დრამის მსახიობთა ამხანაგობა დასდგავს:

I. **როსკიპი დედა** დრამა 1 მოქ. მანსვლდისა.

II. **მეძავსე სარეული** კომ.-ფარსი 1 მოქ. მ. გოლდშტეინისა.

III. **შეითქვენი** ხუმრობა-ფარსი გრინევისა.

დასაწყისი საღამოს 9 საათზე. თეატრში შესვლა უფასოა.

სტუმრები კლუბში შესასვლელად იხდიან: კაცები 1 მან., ქალები 50 კაპ. სტუდენტები 50 კაპ.

ანონსი: სამშაბათს, 12 თებერვალს, **სამასკარადო საღამო.** 1052

**ბერლინის უნივერს. ... ...

ფლება—დიადი თავისუფლებაა, მაგრამ იგი საპოლიტიკო ქადაგებისთვის არ არის შექმნილი. ბელორუსებისთვის საჭირო არ არის პოლონური ენა. მისი ძალად სწავლება თავის დაცვას გამოიწვევს. რუსულ ენის დაცემა, რუსეთის დაცემა იქნება. შეკითხვის მიღება რუსი ხალხის გულიდან რუსულ ენის ამოგლეჯას უდრის, რუსეთის სახელმწიფოს დამხობას.

კოვალი. როგორც პოდოლის გუბერ. მცხოვრები, ვაცხადებ, რომ პოდოლის გუბერნიაში არ არიან პოლონელები, არიან მხოლოდ კათოლიკენი, რუსულ ენის მოლაპარაკენი. ამისათვის სამხვეთ რჯული რუსულად უნდა ისწავლებოდეს. კსენძებს უნდათ სკოლაში პოლონური ენა შეიტანონ და თუ სახალხო განათლების მინისტრი ამის წინააღმდეგ იბრძვის, შეკითხვით კი არ უნდა მივმართოთ მას, არამედ მადლობით (ტაში მარჯვნივ).

შეკითხვის სწრაფი განხილვა უარჰყვეს. წინადადებაა შეტანილი ორი კვირის ვადა მისცენ კომისიას ამ საკითხზე მოხსენების წარმოსადგენად.

სვენიცკი იცავს ვადის დანიშვნას.

ვადის დანიშვნის წინადადება საათობირომ მიიღო.

გამოაცხადეს სოც.-დემ. სწრაფი შეკითხვა კავკასიაში მეფის მოადგილის და სახალხო განათლების მინისტრისადმი მიმართული კავკასიის სამოსწავლო ოლქის უკანონო მოქმედების თაობაზე.

ჩხენკელი შეკითხვის სწრაფს განხილვას იცავს. კავკასიის ადმინისტრაციის ლოზუნგი არის—არა-რუსთა გარუსება, მთავარი ობიექტი კი—სკოლაა. სამოსწავლო მთავრობამ შემოდგომაზე გამოსცა სამოსწავლო გეგმა, რომლის თანახმადაც რუსულ ენის სწავლება პირველ სამოსწავლო წლის პირველ ნახევრიდანვე უნდა იწყებოდეს. მეფის მოადგილეს მიერ დამტკიცებულ 1881 წლ. გეგმის მიხედვით კი რუსულ ენის სწავლება სამოსწავლო წლის მეორე ნახევრიდან უნდა იწყებოდეს, როცა მოწაფეთ კარგად აქვთ შეთვისებული ადგილობრივი ენა.

ჩხეიძე. ზემოდ დასახელებულ განკარგულების გამო დაიწყო მასწავლებლების დევნა: დათხოვნილია რამდენიმე ათეული მასწავლებელი, და მათ ადგილზე ინიშნებიან ადგილობრივ ენების უცოდინარი რუსი მასწავლებელნი. ადმინისტრაციამ უმიზეზოდ დაიწყო ადგილობრივ ენათა დევნა. შედეგი სრულიად წინააღმდეგი მიიღო: წინად ბავშვებმა ადგილობრივი ენები არ იცოდნენ და მათი სალაპარაკო ენა რუსული იყო, ეხლა კი მცხოვრებნი მტრულად უყურებენ რუსულ სკოლას და ენას.

შეკითხვის სწრაფი განხილვა სათათბიროს უარჰყო.

გელოვანი იცავს წინადადებას, მიეცეს კომისიას ორი კვირის ვადა მოხსენების წარმოსადგენადო.

ვეტჩინინი, როგორც შეკითხვათა კომისიის თავმჯდომარე აცხადებს, რად, **იბეჭდება და მისი იუბილეის** რომ კომისიას საშუალება არ ექნება მოხსენების მოსასწრებად, რადგანაც ყველა შეკითხვას ორი კვირის ვადას უნიშნავთ.

გელოვანის წინადადება სათათბიროს უარჰყო.

სათათბიროს მსჯელობს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარისადმი და სამხედრო მინისტრისადმი მიმართული შეკითხვაზე, ციმბირის ყაზახთა ატამანის უკანონო მოქმედების გამო.

კარაულოვი თხოულობს კომისიას დაენიშნოს ორი კვირის ვადა მოხსენების წარმოსადგენად, სათათბიროს კარაულოვის წინადადება მიიღო.

შემდეგი სხდომა 8 თებერვალს იქნება.

ახალი ამბავი

ტფილისი

◆ ტფილისის სახალხო გართობათა მომწყობ საზოგადოებას, გუბერნატორმა ნება დართო ხელის მოწერა გამართოს **ვერის სახალხო აუდიტორიის მოსაწყობად.**

◆ **მეფის მოადგილეს 6 თებერვალს წარუდგენენ:** თელავის მაზრის თავად-მზნაურთა წინამძღოლი თ-დი მ. ზ. ჭავჭავაძე, ბორჩალოს მაზრისა— ნ. ი. საგინაშვილი და მილიციის პრაპორჩიკი თ-დი ლ. მაღალაშვილი.

◆ ტფილ. სამოსამართლო **პალატის სესია** გაემგზავრა განჯასა, ბაქოსა და ჩრდილო კავკასიაში. თავმჯდომარეობს ლაგოდა, ბრალს დასდებს ბრალმდებლის მოადგილე ა. ა. სკულსკი.

◆ კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველმა ამასწინად განათლების სამინისტროში პროექტი წარადგინა კავკასიაში **მოძრავ სკოლების მოწყობისა.** განათლების სამინისტროს თანაგრძნობით მიღებია ეს პროექტი.

◆ ქუთაისში გაემგზავრნენ ტფ. გუბერ. თავად-აზნ. წინამძღოლობის აღმასრულებელი თ-დი **პ. ი. თუმანიშვილი** ჯ. საადგილ-მამულო კომისიის მდივანი **ალ. ყიფშიძე.** ესენი დაესწრებიან ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა თათბირს იმის თაობაზე, თუ თავად-აზნაურობამ როგორ მოიხმაროს სანადელო მიწების გამოსასყიდი თანხა.

◆ **ამიერ-კავკასიის რკინის გზის სამმართველომ აცნობა ქალაქის გამგეობას,** რომ, ტფილისის მახლობლად რკინის გზის საჭიროებისთვის მიზომილ მიწების საფასურად, 81 ათასი მანეთის სესხი უკვე შეუძლიან მიიღოს ქალაქმა. ამის გამო გამგეობამ განკარგულება მოახდინა, რომ ეს ფული ქალაქის გამგეობას გადაეცეს.

◆ ტრამმვაის დირექტორი **ბელოი** ტფილისში დაბრუნდა.

◆ ვლ. ალექსი-მესხიშვილის ოცდა ათი წლის მოღვაწეობის სახსოვ-

დავით გურამიშვილი

(კრიტიკული ეტიუდი)

(დასასრული *)

წარმოიდგინეთ მე-XVIII საუკ. კაცი, თავის კერას და სამშობლოს მოწყვეტილი, რომელსაც უგზო-უკვლოდ დაატარებს რაღაცა ძალა, არსად აძლევს მოსვენებას და ყოველგან ჭირად გადაჰკიდებია; წარმოიდგინეთ სახლ-დანგრეული, სამშობლო აოხრებული, მშობელ-ნათესავნი სადღაც გადაკარგულნი და მაშინ გაიგებთ, რა სისხლ-ნარევად არის თქმული:

„ამად ვემდური საწუთროს,
თორემ სხვა რა მაქვს სადაო!—
სად მომიყვანა, სად მყოფი
კიდევ მივყევარ სადაო“!..

გურამიშვილი მოსთქვამს თავის ჭირს, რომელმაც დასძლია იგი „სოფლის წახდენის მიზეზით“, ისეთის კილოთი, რომ ცხადია, მას ამ მოთქმაში ჩაუქსოვია მთელი სამშობლოს ღაღადი. გურამიშვილს შემოქმედებითი ნიჭი თქმად იწვევს, მაგრამ მას არ ძალუძს აჰყვეს ამ ძახილს შესაფერის აღტაცებით, არ ძალუძს იმიტომ, რომ **მოცლა** არა აქვს სწორედ ისე, როგორც მისებრ სვეს გადაკიდებულს მის სამკვიდროს, რომელსაც მოცლა არა ჰქონდა გამოაშკარავებინა თავისი ნიჭი და გამოეთქვა თავისი ათას წელთა ცხოვრების დაკვირვებანი და გამოცდილებანი.

„რაც დამრჩა ვერ ვსთქვი, მეწადა
მეთქვა გრძლად, თავი მეწადა!
ვერვ სთქვი!!. მოცლას ვუცდიდი“!!

მოცლას ვუცდიდიო! მოცლა ეს ხომ თავისუფალი ცხოვრებაა, ხვალინდელი დღის უზრუნველყოფვა და სიმშვიდე! მოცლა ხომ შემოქმედებისათვის საჭირო უშიშარი და წყნარი დროა, როცა ადამიანის გონებას არსებობისათვის ცახცახი არ სჭირდება! მაგრამ ასეთი მოცლა საოცნებო იყო ქართველ ერისათვის მისის გრძელის ისტორიის განმავლობაში და გურამი შვილს მას ვინ მიანიჭებდა? ნაცვლად ამისა ისტორიის უკულმართმა ჩარხმა აი რა უბოძა მას:

„მკითხა ცოდვისა, მიხსენა ძვირი,
ვით გალსა ხესა გამიხმო ძირი!
დამაგლახაკა, გამხადა მწირი,
საყვარლისაგან მქნა განაწირი!
გული მიშავა, ვითა ნახშირი,
გამაყრევინა თავზე თმა ხშირი,
პირი დამიჭნო, ვითარცა ჩვირი.
შემყარა ძნელი ილაო ჭირი,—
გულზე მასვია მჭლად დანაჭირი!
მომიახლოვდა მწარე სიკვდილი,
ცელ გალესილი, ხმალ ამოწვდილი“!!

თუ რაოდენადმე მაინც მართალია ის აზრი, რომ მწერალი ხშირად შეუგნებლად გამოსთქვამს იმას, რაც უსახოდ გაფანტულია მის გარშემო, თამამად შეიძლება ეს ითქვას დ. გურამიშვილზე.

ზემოდ მოყვანილი ლექსი, გარდა გურამიშვილის პირად დავრდომილობისა, კიდევ სხვას რასმე ეუბნება ჩვენს გულსა და სულს. იქნება გურამიშვილი არც კი ფიქრობდა მაშინ ამ „სრვაზე“, მაგრამ გურამიშვილისებურის მწერალის კალმის წვერი არა მხოლოდ ავტორის ჩვენებას ემორჩილება, არამედ სხვანაირს კარნახსაც უგდებს ყურსა. როცა გურამიშვილი სწერდა ხმალ-ამოწვდილ სიკვდილზე, იქნება მისი ინტუიცია უკვე მისხვედრილი იყო იმ კატასტროფის მოახლოვებაც, რომელმაც ცელის ერთი მოდებით მოუსპო საქართველოს დამოუკიდებელი არსებობა. ან, იქნება, აქ გურამიშვილის სიბერისა და სულიერ-ფიზიკური მიხდილობის უბრალო გაერთდროიანებაა საქართველოს დაუძლურებასთან?—ამის გა ოსარკვევად რამდენიმე წუთით ყური ვათხოვოთ ისტორიას!

გურამიშვილის დრო ის დრო იყო, როცა საქართველოს გარს ერტყნენ ხმალ-მომარჯვებულნი მტრები:

„თურქი, სპარსი, ლეკი, ოსი,
ჩერქეზ, ღლღვი, დიდო, ქისტი...“

ამასთანავე არსებობის ნიადაგს უთხრიდა საქართველოს შინაური მოუწყობლობა.

„ძმამ ძმას სახრე გადუპირა,
მტერთ კომბალი თავში ეასცხეს—
ორნივ *) ერთად შეხრინკულნი
დასცეს, ქვეყნად**) დაანარცხეს!!“

თითქოს განგებამაც ზურგი შეაქციო ბეჩავ ერსა და შიმშილითა და მოუსავლობით მოევლინა:

„ცა რისხვით შუა განიპის,
ქვეყანა შეიძროდისა,—
ვენახთ უწვიმის სეტყვანი
მსგავსნი ნახეთქი ლოდისა!
კალია დასცა ყანებსა,
ქარი უქროდის ოდისა!!“

*) ქართლი და კახეთი.
**) ზიწად.

დღეს გაიყიდება ქართულ თეატრში სურათები, სადაც მოთავსებულნი არიან ყველა მსახიობნი, რომელთაც მასთან ერთად უმოღვაწნიათ სცენაზე ამ ოცდა ათი წლის განმავლობაში.

◆ **გვირილობისთვის** ზადებას აგერ ორი კვირაა შეუდგა ჭლექთან მებრძოლ კავკასიის საზოგადოების გამგეობა, რომელსაც უსასყიდლოდ ეხმარება 60-დე ქალი. ამზადებენ ყვავილებს. ამ ჟამად გამოირკვა, რომ მომუშავეთა რიცხვი იმდენად მცირეა, რომ ოცაპრილისათვის იმის მეოთხედის დამზადებასაც ვერ მოასწრობენ, რამდენი ყვავილის მოთხოვნილებაც არის. დაახლოვებით უნდა დამზადდეს ნახევარ მილიონი ცალი ყვავილი, რადგანაც ტფილისის გარდა კავკასიის სხვა ქალაქებსაც უნდა დაუგზავნონ. ამის გამო ჭლექთან მებრძოლ საზოგადოების გამგეობამ თავის უკანასკნელ კრებაზე დაადგინა, მიმართოს ქალებს, რათა უსასყიდლოდ დაეხმარონ მას ამ კეთილ საქმეში. მსურველნი უნდა გამოცხადდნენ ქალაქის საბჭოს დარბაზში 9 თებერვალს, ნაშუადღევის 2 საათ.

◆ ქალაქის საბჭო თავის უახლოეს კრებაზე აირჩევს საგანგებო კომისიას, რომელსაც დაევალება ქალაქის ქუჩებს სახელი დაარქვას.

◆ მღვდელმა **კონსტანტინე კავკასიძემ** გადმოგვცა ზემო ნიქოზის საკათოლიკოზო სარტყელი, საისტორიო და საეთნოგრაფიო მუზეუმში გადასაცემად. სარტყელი ოქროს მკერდით არის ნაქარგი, მშვენივრად არის ნაკერი რამდენიმე ანგელოზი, ზედვე აქვს ნაქარგით წარწერა: „სოფიომ მიართო თვის მაზლს გურგენიძე“.

◆ ქალაქის გამგეობამ დაამზადა მოხსენება **„ახალშენის“ დაგეგმის** შესახებ და 11 თებერვალს განსახილველად ქალაქის საბჭოს წარუდგენს.

◆ **მეღვინეობისა და მევენახეობის საგუბერნიო კომიტეტის** უფროსმა ინსტრუქტორმა ი. ო. იოსელიანმა წარუდგინა ცნობები ხილისა და ამერიკულ ვაზის სანერგეების შესახებ ტფილისისა, გორისა და დუშეთის მაზრაში. როგორც ამ ცნობებიდან სჩანს, ხიდის სანერგე ყოფილა 8; გორისა და დუშეთის მაზრაში: ს. ს. ხეთაგურისა—2, აფრიკიანისა, ძმ. ავსარქისოვებისა, ძმ. ფრიდონოვებისა და პოლიკ. ანდრეევსკისა; ტფილისში: ბოტანიკურ ბაღისა და საბაღოსნო სასწავლებლისა. ამერიკულ ვაზის სანერგე ყოფილა 3: აღაიანისა (სახაზინო), „მუხრანი“-ს ამხანაგობისა ჯ. ძმ. ფრიდონოვებისა.

◆ მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამმართველოს უფროსი **კ. ი. ზელენინი** ავადმყოფობის გამო სამსახურს თავს ანებებს. თანამოსამსახურენი მას გამოსათხოვარ სადილს უმართავენ.

◆ **ცენტრალურმა სასტატისტიკო კომიტეტმა** შეადგინა ცალკე წიგნად დაწვრილებით ცნობები ცეცხლის შესახებ რუსეთში 1896 წლიდან 1912 წლამდე. როგორც ამ ცნობებიდან სჩანს, ამ ხნის განმავლობაში ამიერ-კავკასიაში 22,846-ჯერ გაჩენილა ცეცხლი. ზარალი ყოფილა 54.808,800 მან.

◆ **ქალაქის თვითმმართველობაში 1913 წლის 1 იანვარს** 1,173 მოსამსახურე ყოფილა: 858 კაცი და 315 ქალი. მოსამსახურეთა 74% გლეხები და მდაბიო მოქალაქენი ყოფილან. წლოვანობით 80% ყოფილა 25—45 წლისა. ეროვნებით ასე განიყოფებოდნენ: სომხები—505, რუსები—285, ქართველები—264 და დანარჩენნი სხვა და სხვა ეროვნებისა. უმაღლესი სწავლა ჰქონია მიღებული—125 კაცს, საშუალო—281, პირველდაწყებითი — 260 და უსწავლელი ყოფილა 199 კაცი. ცოლიანები და ქმრიანები ყოფილა 791 და უცოლო და გაუთხოვარნი—363. დანარჩენები ნაქვრივალნი ყოფილან. ჯამაგირს იღებდნენ: 300 მანეთამდე 409 კაცი, 420 მან. 202 კაცი, 1000 მან. 187 კაცი ჯ 1000 მანეთზე მეტს—81. ეროვნების მიხედვით მეტს ფულს იღებდნენ მამაკაცებში: პირველად სომხები, შემდეგ ქართველები და რუსები; ქალებში: პირველად რუსები, შემდეგ სომხები და ქართველები. მოსამსახურეთა 80% ქალაქის სამსახურში ყოფილა 5—15 წლის განმავლობაში.

◆ 6 თებერვალს, ნაშუადღევის 3 საათზე, ზინგერის კანტორაში მოსამსახურე მარ. ილიას ასულმა ალექსეევისამ ბრაუნინგის **რევოლვერი დაიცა** მუცელში. დაკრილი მიიყვანეს საავადმყოფოში წაიყვანეს. გადარჩენის იმედი არა აქვთ.

◆ 6 თებერვალს, დილით 6 ნახ. საათზე, პეტრე-პავლეს სასაფლაოს მახლობლად, **იპოვეს გვამი** ტფილისის საგუბერნიო ციხის ზედამხედველ კირილე გრიგორის ძე შინკარენკოსი.

◆ 6 თებერვალს, საღამოს 9 ნახ. საათზე, ნაფიც ვექილ როხლინის ბინაზე **უეცრივ გარდაიცვალა** ტფილისის მე-2 გილდიის ვაჭარი მიხეილ სოლომონის ძე შაფრანოვი.

◆ 6 თებერვალს, თავის სახლის წინ ანნა ზაქარიას ასულმა ლომიძისამ იპოვნა მიგდებული ქალი, ერთის კვირისა. ბავშვი ოლღას საბენიო ინსტიტუტში გაისტუმრეს.

საზოგადოებანი და კრებები.

◆ დღეს, საღამოს 8 საათზე, თავად-აზნაურთა დეპუტატების საკრებულოში (ბელინსკის ქუჩა, № 2) მოხდება **საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების** წევრების ჩვეულებრივი კრება. **პ. ინგოროყვა წაიკითხავს მოხსენებას** თავის მუშაობის შესახებ დასავლეთ საქართველოს სამონასტრო წიგნთსაცავებში 1912 წ. დეკემბერს. მოხსენების შინაარსი:

მეთაური სიტყვა.

მარტვილი. დავითნის კომენტარიების თარგმანის უცნობი ისტორიულ-ლიტერატურული შესავალი ეფრემ მცირისა და ლექსიკონი მისი.

ბელი შედგენილი. **დავით ტბელი**—მთარგმნელი. **არსენი** იყალთოელ-კალიპოსელის სჯულის-კანონი. სჯულის-კანონის შესავალი და ძეგლისწერა რუის-ურბნისის კრებისა. დოღმატიურ-აპოლოგეტიურ თხზულებათა კრებული არსენი იყალთოელ-კალიპოსელისა. ვინ იყო დავით აღმაშენებელის მატიანის აღმწერელი და მატიანის თარიღის შესახებ. მიმოხილოვა არსენი იყალთოელ-კალიპოსელის მოღვაწეობისა. „სიტყვს გებაჲ ქრისტეანეთა და სარკინოზთა“—ორიგინალური საპაექრო წერილი არსენის დოღმატიკონიდან. თეოფილე ქართველი მწერალი მე-XI XII ს. იამბიკონნი არსენი იყალთოელ-კალიპოსელისა, გალობანი გრიგოლ ხანძთელის და ამო ტფილელის პატივად და სხვა ტექსტები და მასალები ქართული ჰიმნოგრაფიისა. თარგმნილი სასულიერო მწერლობა.

გელათი. ახალი იამბიკონები გიორგი მთაწმიდელისა. გალობანი ვარძიის ღმრთის-მშობელისანი შავთელისა და მისი მნიშვნელობა აბდულმესიანის დათარიღების საკითხში. სხვა ახალი ტექსტები ძვ.-ქართული სასულიერო პოეზიისა.

უბისი. მისი წარსული; მხატვრობა. შესხმა გიორგი მტბევარისა საბა წყაროსთაველის მიერ.

ჯრუჭი. ახალი საგალობელნი პატივად გრიგოლ პართეველისა. უძველესნი გალობანი ნინოანნი. სხვა ტექსტები და მასალები ძველ-ქართულ ჰიმნოგრაფიისა. თარგმნილი სასულიერო მწერლობა. პეტრე გელათელი—მთარგმნელი. დროოთეოსის ერთი საკითხავი, თარგმნილი გიორგი მთაწმიდელის მიერ ლათინურიდან ბერძნულად და ქართულად. ცხოვრება პროხორე ჯვარის აღმაშენებელისა, ჩართული ჯრუჭის სჯნაქსარში და აღაპები აღდგომის საფლავის ქართველთა სავანისა. სასჯნაქსრო ცხოვრება ავქსენტი ბანაელისა. უდაბნოჲ მე-IX—X საუკუნის კრებული—„მრავალ-თავი“.

ამასთანავე აირჩევენ ახალ წევრებს. კრებაზე გარეშეებსაც შეუძლიანთ დასწრება.

◆ **ქალაქის საბჭოს სასკოლო კომისიის** კრება დღეს, 8 საათზე მოხდება ქალაქის გამგეობის სადგომში. კომისია მოისმენს მცირე კომისიის მოხსენებას ოთხ-კლასიან საქალაქო სასწავლებელის დაარსების შესახებ და განიხილავს საკითხს: როგორ გადაიხადოს საქალაქო სკოლებში რომანოვთა გვარეულობის სამასის წლის მეფობის დღესასწაული.

◆ პენსიათა განმანაწილებელ საქალაქო კომისიის კრება დღეს მოხდება.

ქუთაისი

◆ ქალაქის სკოლის ზედამხედველს ა. ოდიშარიას, რომელიც გადაყენებული იყო თანამდებობიდან და მასწავლებელ ვლადიმერ ნაცვლიშვილს, რომელიც დათხოვნილი იყო სამსახურიდან სახალხო სკოლ-

ბის ინსპექტორის უკანონო მოქმედების გამო, კავკასიის უმაღლესმა სამოსწავლო მთავრობამ თავიანთი თანამდებობანი ისევე დაუბრუნა.

◆ ქუთაისის სახალხო უნივერსიტეტის გამგეობის შემდეგი მ[illegible] სხდომა მოხდება 11 თებერვალ[illegible]

◆ ქუთაისის კულტურულმა [illegible] წესებულებებმა გადასწყვიტეს ვლადიმერ-მესხიშვილის იუბილეში ქუთაისში მიღონ მონაწილეობა, ხოლო ათ თებერვალს ტფილისში იუბილიარს მისალოცი დეპეშები გაუგზავნონ.

◆ 5 თებერვალს ჟანდარმებმა გაჩრიკეს იასონ ჩაჩუას ბინა. მთავრობის საწინააღმდეგო ბინაზე ჟანდარმებს არაფერი აღმოუჩენიათ.

◆ ქუთაისის ქალაქის სკოლების კომისიამ, ექსპერტების თანადასწრებით ქალ. მეოთხე სკოლის მასწავლებელის ადგილზე, ბაქოს გადაყვანილ მეთ. კაკაბაძის ნაცვლად, ერთხმად მოიწვია მასწავლებელი გ. ახვლედიანი.

◆ 4 თებერვალს საგუბერნიო სატუსაღოს პირველ განყოფილებაში **უეცრად გარდაიცვალა** რვა თვ[illegible] ციხე მისჯილი ტუსაღი ექვთიმ[illegible] ეჯიბია.

◆ ქუთაისში **შეიპყრეს** და ადგილობრივ ციხეში მოათავსეს შორეულ ციმბირში ადმინისტრატიულად გადასახლებული პავლე გოგოლაშვილი.

◆ 3 თებერვალს მეტეხის ციხიდან ჩამოიყვანეს მიხეილი პაიასოვი.

◆ ახლო მომავალში უნდა ეკურთხოს ქუთაისის **ციხის ეკლესია.** წირვას შეასრულებს ეპისკ. გიორგი; იგალობებს პატიმართა მგალობელი გუნდი ალ. მაისურაძის ლოტბარობით. გუნდში ოცდა ორი კაცია, მათ შორის სამი ქალი.

◆ 4 თებერვალს კავკასიის დროებით **სამხედრო სასამართლომ** ბრალდების ოქმი ჩაბარა ედიშელ (იგივე ტარასი) მაქავარიანს, რომელსაც ბრალდება დაბა ცხინვალიდან (გორის მაზრა) ორი მოწაფის გატაცება: ვასილ კულიჯანოვისა და ალექსანდრე მელკუევისა. 18 ივნისს 1911 წელს ტყვედ ჰყოლიათ ორი თვ[illegible] და რაკი სასყიდელი ვერ მიუღიათ ტყვეობიდან გაუნთავისუფლებიათ.

ბაქო

◆ ტფ. ქალაქის მოურავმა ა. ხატისოვმა დეპეშით სთხოვა ბაქოს ქალაქის გამგეობას: გამოგზავნეთ პირი იმ დადგენილებისა, რომლითაც **ტფილისის პოლიტეხნიკუმისათვის** 500,000 მან. გადასდეთო.

დონის როსტოვი.

◆ 3 თებერვალს, საქალაქ[illegible] სახლში, გაიმართა **ეთნოგრაფიული კონცერტი.** დავიდოვსკის მომღერალთა გუნდმა, სხვათა შორის, რამდენიმე ქართული სიმღერაც შეასრ[illegible]ლა. ხალხი დიდის ტაშის ცემით [illegible]გება.

ისტორიის სწორ-წლოვანის თანამედროვეს ჭენიაში გამოისახა. შიშის ზარი დასცა მის შეგნებას და აკვნესა მთელის ქვეყნის გამოუთქმელი კვნესითა და მოთქმით. სწორედ ამან აამოძრავა ნიჭი დ. გურამიშვილისა, ამან დასჭიმა მისი ქნარის სიმები.

„აწ დავიწყო თქმა მართლისა,
მომსმენელნო შემოკრებით!—
ზოგი შინა აქ ბრძანდებით,
ზოგიც გარედ შემოკრებით!
მოვიტიროთ ჩვენ სამკვიდრო
თავში ხელის შემოკრებით—
ვით დავკარგეთ ჩვენ ქვეყანა
ჩვენდა გარშემო მტრებით!“

გურამიშვილის ჭენია გრძნობდა, რაც მოელოდა საქართველოს. ის მასზე დაშორებული, მას გარს ევლებოდა, მოსთქვამდა ჭირსა, აძაგებდა ორგულთ და იერემიასებურის ღაღადით მოუწოდებდა მოქიშპე ტომთ გასაერთიანებლად. მაგრამ მისი ღაღადი ვერას აწესრიგებდა იქ, სადაც ხმალი განაგებდა ყოველს და ქვეყანას გარს ერტყა.

„ვით სარტყელი, სულ სხვა და
სხვა ბტერთა გუნდი!“

გურამიშვილი გრძნობდა ათასწლოვანის არსებობის უბედურს ბოლოს და ცასა და ქვეყანას შეჰკიჟინებდა ამ უსამართლობაზე.

განა ცხადი არ იყო, რომ ერის დიდი მსხვერპლის არსებობის საკურთხეველზე უანგაროდ მიტანილი შეუწირველი რჩებოდა? მერე ვინ ან [illegible]ა განაგებდა ამ სასტიკს საკურთხეველს, რომ ერის საკმეველად ქცეული სული მიზანს ვერ აღწევდა და უკუჩრუნებულს, უარყოფილს კაენის სამსხვერპლო ლოცვას ედარებოდა!!?

მიერვე შედგენილი. **დავით ტბელი**—მთარგმნელი. **არსენი** იყალთოელ-კალიპოსელის სჯულის-კანონი. სჯულის-კანონის შესავალი და ძეგლისწერა რუის-ურბნისის კრებისა. დოღმატიურ-აპოლოგეტიურ თხზულებათა კრებული არსენი იყალთოელ-კალიპოსელისა. ვინ იყო დავით აღმაშენებელის მატიანის აღმწერელი და მატიანის თარიღის შესახებ. მიმოხილოვა არსენი იყალთოელ-კალიპოსელის მოღვაწეობისა. „სიტყვს გებაჲ ქრისტეანეთა და სარკინოზთა“—ორიგინალური საპაექრო წერილი არსენის დოღმატიკონიდან. თეოფილე ქართველი მწერალი მე-XI XII ს. იამბიკონნი არსენი იყალთოელ-კალიპოსელისა, გალობანი გრიგოლ ხანძთელის და ამო ტფილელის პატივად და სხვა ტექსტები და მასალები ქართული ჰიმნოგრაფიისა. თარგმნილი სასულიერო მწერლობა.

გელათი. ახალი იამბიკონები გიორგი მთაწმიდელისა. გალობანი ვარძიის ღმრთის-მშობელისანი შავთელისა და მისი მნიშვნელობა აბდულმესიანის დათარიღების საკითხში. სხვა ახალი ტექსტები ძვ.-ქართული სასულიერო პოეზიისა.

უბისი. მისი წარსული; მხატვრობა. შესხმა გიორგი მტბევარისა საბა წყაროსთაველის მიერ.

ჯრუჭი. ახალი საგალობელნი პატივად გრიგოლ პართეველისა. უძველესნი გალობანი ნინოანნი. სხვა ტექსტები და მასალები ძველ-ქართულ ჰიმნოგრაფიისა. თარგმნილი სასულიერო მწერლობა. პეტრე გელათელი—მთარგმნელი. დოროთეოსის ერთი საკითხავი, თარგმნილი გიორგი მთაწმიდელის მიერ ლათინურიდან ბერძნულად და ქართულად. ცხოვრება პროხორე ჯვარის აღმაშენებელისა, ჩართული ჯრუჭის სჯნაქსარში და აღაპები აღდგომის საფლავის ქართველთა სავანისა. სასჯნაქსრო ცხოვრება ავქსენტი ბანაელისა. უდაბნოჲ მე-IX—X საუკუნის კრებული—„მრავალ-თავი“.

ამასთანავე აირჩევენ ახალ წევრებს. კრებაზე გარეშეებსაც შეუძლიანთ დასწრება.

◆ **ქალაქის საბჭოს სასკოლო კომისიის** კრება დღეს, 8 საათზე მოხდება ქალაქის გამგეობის სადგომში. კომისია მოისმენს მცირე კომისიის მოხსენებას ოთხ-კლასიან საქალაქო სასწავლებელის დაარსების შესახებ და განიხილავს საკითხს: როგორ გადაიხადოს საქალაქო სკოლებში რომანოვთა გვარეულობის სამასის წლის მეფობის დღესასწაული.

◆ პენსიათა განმანაწილებელ საქალაქო კომისიის კრება დღეს მოხდება.

ქუთაისი

◆ ქალაქის სკოლის ზედამხედველს ა. ოდიშარიას, რომელიც გადაყენებული იყო თანამდებობიდან და მასწავლებელ ვლადიმერ ნაცვლიშვილს, რომელიც დათხოვნილი იყო სამსახურიდან სახალხო სკოლ-

ბის ინსპექტორის უკანონო მოქმედების გამო, კავკასიის უმაღლესმა სამოსწავლო მთავრობამ თავიანთი თანამდებობანი ისევე დაუბრუნა.

◆ ქუთაისის სახალხო უნივერსიტეტის გამგეობის შემდეგი მ[illegible] სხდომა მოხდება 11 თებერვალ[illegible]

◆ ქუთაისის კულტურულმა [illegible] წესებულებებმა გადასწყვიტეს ვლადიმერ-მესხიშვილის იუბილეში ქუთაისში მიღონ მონაწილეობა, ხოლო ათ თებერვალს ტფილისში იუბილიარს მისალოცი დეპეშები გაუგზავნონ.

◆ 5 თებერვალს ჟანდარმებმა გაჩრიკეს იასონ ჩაჩუას ბინა. მთავრობის საწინააღმდეგო ბინაზე ჟანდარმებს არაფერი აღმოუჩენიათ.

◆ ქუთაისის ქალაქის სკოლების კომისიამ, ექსპერტების თანადასწრებით ქალ. მეოთხე სკოლის მასწავლებელის ადგილზე, ბაქოს გადაყვანილ მეთ. კაკაბაძის ნაცვლად, ერთხმად მოიწვია მასწავლებელი გ. ახვლედიანი.

◆ 4 თებერვალს საგუბერნიო სატუსაღოს პირველ განყოფილებაში **უეცრად გარდაიცვალა** რვა თვ[illegible] ციხე მისჯილი ტუსაღი ექვთიმ[illegible] ეჯიბია.

◆ ქუთაისში **შეიპყრეს** და ადგილობრივ ციხეში მოათავსეს შორეულ ციმბირში ადმინისტრატიულად გადასახლებული პავლე გოგოლაშვილი.

◆ 3 თებერვალს მეტეხის ციხიდან ჩამოიყვანეს მიხეილი პაიასოვი.

◆ ახლო მომავალში უნდა ეკურთხოს ქუთაისის **ციხის ეკლესია.** წირვას შეასრულებს ეპისკ. გიორგი; იგალობებს პატიმართა მგალობელი გუნდი ალ. მაისურაძის ლოტბარობით. გუნდში ოცდა ორი კაცია, მათ შორის სამი ქალი.

◆ 4 თებერვალს კავკასიის დროებით **სამხედრო სასამართლომ** ბრალდების ოქმი ჩაბარა ედიშელ (იგივე ტარასი) მაქავარიანს, რომელსაც ბრალდება დაბა ცხინვალიდან (გორის მაზრა) ორი მოწაფის გატაცება: ვასილ კულიჯანოვისა და ალექსანდრე მელკუევისა. 18 ივნისს 1911 წელს ტყვედ ჰყოლიათ ორი თვ[illegible] და რაკი სასყიდელი ვერ მიუღიათ ტყვეობიდან გაუნთავისუფლებიათ.

ბაქო

◆ ტფ. ქალაქის მოურავმა ა. ხატისოვმა დეპეშით სთხოვა ბაქოს ქალაქის გამგეობას: გამოგზავნეთ პირი იმ დადგენილებისა, რომლითაც **ტფილისის პოლიტეხნიკუმისათვის** 500,000 მან. გადასდეთო.

დონის როსტოვი.

◆ 3 თებერვალს, საქალაქ[illegible] სახლში, გაიმართა **ეთნოგრაფიული კონცერტი.** დავიდოვსკის მომღერალთა გუნდმა, სხვათა შორის, რამდენიმე ქართული სიმღერაც შეასრ[illegible]ლა. ხალხი დიდის ტაშის ცემით [illegible]გება.

გურამიშვილი მამართავს [illegible] და მას **მოვალედ** სთვლის, [illegible] აღამაღლოს ამ უსამართლობ[illegible] ნააღმდეგ.

ასეთს მიმართვას უხილავ [illegible] სადმი მაშინა აქვს ადგილი, [illegible] არსებობის შესანარჩუნებლად [illegible] ველი ღონისძიებაა ნაკადი, რო[illegible] უბედურების ტალღათა ცემით [illegible] მსხვრეულია ნავის საჭე, დამტვრეულია ნიჩბები, და ნავში მსხდომნი სახსარ გამოლეულნი უკანასკნელს ლოცვას ამბობენ და შიშითა და სულის ძრწოლით უცდიან მეცხრე ტალღას—უკანასკნელს შეუბრალებელს მუჯლუგუნს. ასეთს ყოფაში იყო სწორედ დ. გურამიშვილის შინება, როცა იგი „ლოცვას“ სწერ[illegible] ეს მდგომიარება კი ტრაღიკ[illegible] ამას ვერ აღწევს თავს გურამ[illegible]ლ[illegible]. ეს ისეთი მომენტია თვითცნ[illegible]ერებისა, როცა უკიდურესად და[illegible] მულნი სიმები აზვირთებულის ს[illegible]ლისა, ან უნდა დაწყდნენ, ან ღმერთი და მისი ცნება გადალახონ, უარჰყონ.

აი, განვათარების რა წერტილამ[illegible]დის მიაღწია ერის აზროვნებამ. გურამიშვილის პოეზიაში იგი ასე გამოიხატა:

„არსებობის ჰურს გამყარე
შამბი მიბოძეო!
მომეცა, გვედრი... შენი **ვალი**
გარდაიხადეო!
ჩვენნი მსხვერპლნი კაენისას
ნუ მიამსგავსეო!!“

სწორედ ეს უნდა მოეთხოვა ქართველს ერს ღმერთისათვის! მე XVIII საუკ. საქართველო მაშ ვის მოსთხოვდა პასუხს ამაოდ ბრძოლისას,

---

მაგრამ უბედურს ქვა აღმართზე წამოეწიაო. თითქოს ეს უბედურებაც არ არის საკმარისიო,

„გამოუვლინის ნადირნი,
მჭამელნი კაცთა ხორცისა,
მოთხარნის მკვდარნი საფლავით,
ცოცხალიც ბევრნი ხოცისა!
ხმალ-კაპარჭთ რიდი არ აქვდის
არცა ხელმახას ტყორცნისა!“

ამასაც და

სოფლად.

ს. ხონჯიორის (რაჭის მაზრაშია) მცხოვრებლებმა შუამდგომლობა აღძრეს ქუთაისის გუბერნატორის წინაშე, რათა მან ნება დართოს მათ გახსნან ს. ხონჯიორში კოოპერატიული მაღაზია სახელწოდებით „რაჭა“.

მეცდ-მის გასწორება. გუშინდელს ფელეტონში დაბეჭდილია: „განა სიყვარულის ძალით არ შეჰქმნა **მიქელ ანჯელომ** მშვენიერი ჯიოკონდა, რომლის ფერადებშიაც ჩააქსოვა მთელი თავისი სულიერი განცდა?“ **უნდა იყოს: ლეონარდო დავინჩიმ.**

ქურნალისტის დღიური

122.

ხმოსანი ი. სულაბერიძე.

ჩვენს მკითხველებსა და განსაკუთრებით კი იმათ, ვინც საქალაქო არჩევნებში აქტიურ მონაწილეობას იღებდა, ძალიან კარგად მოეხსენება, რა როლი ითამაშა წარსულ არჩევნებში შემდეგ ხმოსნად არჩეულმა ი. სულაბერიძემ და მისმა „ალტერ ეგომ“ **პ. გოთუამ.** დიდის ზარითა და ზეიმით აუწყებდნენ ამომრჩევლებს, საქართველოს მხსნელები მარტო ჩვენა ვართ, თუ საბჭოში არ მოვხვდით, ქართველი ხალხი დაიღუპებაო. ძალიან კარგად გვახსოვს წინასწარი კრებები, როდესაც ქართველი ინტელიგენციის საუკეთესო წარმომადგენლებს, რომლებიც ამომრჩევლებს სწორ და ნამდვილ გზისკენ უჩვენებდნენ, ამომრჩევლებმა ქვა და გუნდა მიაყარეს. მაშინ გამარჯვება გოთუასა ჭ სულაბერიძეს ჰხვდა წილად. მთელი საარჩევნო კომპანია დასასრულ იმით დაგვირგვინდა, რომ ხმოსნის სკამი სულაბერიძემ და გოთუამ დაიჭირეს. მაგრამ არ გავიდა დიდი ხანი და გაზეთებში კიდეც წავიკითხეთ: „ხმოსანმა ი. გ. სულაბერიძემ გუშინ ქალაქის გამგეობას განცხადება წარუდგინა, რომლითაც იგი ხმოსნობას თავს ანებებს“. იტრიალა ცოტა ხან საბჭოს დარბაზში და წავიდა.

დამშლელი ვინა ჰყავს? ხმოსანს ისე შეუძლიან მოიქცეს, როგორც თითონ ესიამოვნება. თუ უნდა წავა, თუ უნდა—დარჩება. მაგრამ ხმოსანი ი. სულაბერიძე სულ სხვანაირი ხმოსანია. მას მუქთად არა ჰხვდა წილად ხმოსნობა. დიდი ბრძოლა დასჭირდა, სანამ მოწინააღმდეგეს დაამარცხებდა და **დაჯერებდა** ამომრჩევლებს, რომ ხსნა მხოლოდ მასშია. ესეც იმის ნებაა. მაგრამ, როდესაც ასეთი ქარ-ტეხილის შემდეგ უცბად ხმოსნობას თავს ანებებს, არ შეიძლება ჩვენ თუ არა, იმის ამომრჩევლებს მაინც ცნობის მოყვარეობა არ გაეღვიძოთ და არა ჰკითხონ თავიანთ კანდიდატს: „მოწყალეო ხელმწიფე! ჩვენ თქვენი იმედით ვიყავით. „ოცნების“ ხალხი, რომელიც თქვენს წინაღმდეგ იყო ამხედრებული, დავამარცხეთ, დიდის მოკრძალებითა და მოწიწებით ხმოსნის სკამი ჩაგაბარეთ. თქვენ კი უცბად თავს ანებებთ. არ შეიძლება, ანგარიში ჩაგვაბაროთ და გვიამბოთ, ან აქამდის რას აკეთებდით და ან ეხლა ხმოსნობას თავს რად ანებებთ? იქნება ქალაქის თვითმმართველობაში გაეფებულ ატმოსფერას ვერ გაუძელით, იქნება თქვენი „პრინციპები“ შეილახა, ერთის სიტყვით, იქნება გარემოებამ გაიძულათ ხმოსნობისთვის თავი დაგენებებინათ? შეეკვრიფეთ და აგვიხსენით თქვენი წავსლის მიზეზი. ან გაზეთის საშუალებით მაინც გვაცნობეთ, რად მიდიხართ, ობლად რადა გვტოვებთ?“

არ შეიძლება დაახლოვებით ასეთი კითხვები არ დაებადოს ყველა იმ ამომრჩეველს, რომელმაც ი. სულაბერიძეს თეთრი კენჭი მისცა. და თუ ეს ასეა, მაშინ ბ-ნი სულაბერიძეც ვალდებულია მოქმედების ანგარიში ჩააბაროს თავის ამომრჩევლებს და აუხსნას მიზეზები თავის წასვლისა.

ჯერ ეს იყოს. **შინაური.**

მსახიოგი ვლ. ალექსი-მესხიშვილის იუბილე

ახალციხეში.

ვლ. ალექსი-მესხიშვილის იუბილეს ახალციხის ქართველი საზოგადოებაც დიდის თანაგრძნობით ეგებება. კაი ხანია აგროვებენ შემოწირულებას. ჰსურდათ ახალციხური ნახელობევი რამ ძვირფასი ნივთი ეყიდნათ იუბილიარისათვის, მაგრამ ბოლოს ამჯობინეს ფულად გაგზავნა მისთვის.

დღესასწაულის დღეს გადიხდიან პარაკლისს იუბილიარის სადღეგრძელოდ და გაუგზავნიან მისალოც დეპეშას.

განზრახულია ყველიერებში გამართონ იუბილიარის პატივსაცემლად ქართული წარმოდგენაც, რომლის შემოსავალი მისივე სახელით გადაეცემა ერთ-ერთს, ადგილობრივ კულტურულ დაწესებულებას.

მესხი კ. გვარამაძე.

აპაკის რუსეთში მოგზაურობის გამო.

გაზ. „რუსკოე სლოვო“-ში დაბეჭდილია შემდეგი წერილი:

„მ. ხ., ბ. რედაქტორო!

ნება გვიბოძეთ თქვენს პატივცემულ გაზეთ „რუსკოე სლოვოში“ მოვათავსოთ შემდეგი წერილი:

„რუსკოე სლოვოს“ 11 იანვრის ნომერში მოთავსებულ პანკრატოვის წერილის გამო—„აკაკი წერეთელი“. მოგილევის რუსთა საზოგადოება თვის მოქალაქობრივ მოვალეობად სთვლის, თქვენი გაზეთის საშუალებით გამოუცხადოს ქართველ ხალხს, მოსკოვში მყოფ წარმომადგენელის, პოეტ აკაკი წერეთელის სახით, განსაკუთრებული სიმპატია, ღრმა პატივისცემა და სრული სრული ლიდარობა აზრთა და შეხედულებათა, გამოსთქვას ის გრძნობა, რასაც განიცდის რუსი ხალხი მისთვის გულით საყვარელ ქართველ ხალხთან ერთად თავისუფალ და მეგობრულ ცხოვრებისკენ მისწრაფებით.

მ. ა. ერმაშკევიჩი.

ბელორუსია.

ქ. მოგილევი. 1912 წ. 12 იანვარი.“

დავით მუსხელიშვილის ასული ნინო ჩიჯავაძისა

(ნეკროლოგი)

ამ წლის პირველ იანვარს ყველასათვის გაუგებრად გამოსალმებია წუთისოფელს ნინო მუსხელიშვილის ასული. უდროოდ დაკარგული ნინო ღირსია იმისი, რომ მისი მოკლე ცხოვრება ორიოდე კეთილი სიტყვით აღნიშნოს კაცმა, მით უფრო რომ ის ასპარეზი, საცა ის მუშაობდა, ჩუმია და უჩიხარი. სწავლა ნინომ დაამთავრა ტფილისის საეპარქიო დედათა სასწავლებელში. თვით მოწაფეობაში თავისი სათნოიანი ხასიათით ნინოს ამხანაგების სიყვარული ჰქონდა დამსახურებული. გაათავა თუ არა სწავლა მაშინვე მასწავლებლობას შეუდგა, თავს იდვა მძიმე და თითქმის დაუფასებელი შრომა. პირველად ბ-ნ ოცხელის საბავშვო ბაღში მუშაობდა, სადაც მშობელთა და ამხანაგთა დიდი სიყვარული და პატივისცემა დაიმსახურა, ამასთან მოიხვეჭა კარგი მასწავლებელის სახელიც. 1916 წ. ტფილისში დაარსდა ქალთა სასწავლებელი სათავად-აზნაურთა გიმნაზიასთან და ნინო ამ სასწავლებელში მოიწვიეს. აქაც ნინომ ისეთივე მხურვალე სიყვარული და გულმოდგინეობა გამოიჩინა საქმისადმი, როგორც ქუთაისში,—ყველას გულში წაუშლელი სევადით აღნიშნა თვისი სახელი.

მარტო ამ სასწავლებლით არ კმაყოფილდებოდა ნინო, საცა კი ხელი მიუწვდებოდა, ყველგან ეწეოდა შრომას. დიდად შეჰხაროდა საბავშვო ბაღის მოწყობას, და შრომას არა ჰზოგავდა მის განსახორციელებლად. ჰმართავდა სადილათ კითხვებს საწყალ ბავშვთათვის, სთარგმნიდა მოთხრობებს, მუშაობდა „ნაკადულში“ და სხვა. ასე გასინჯეთ, როცა მისი სოფელი ერთხელ დაისტყვა, ფულიც მოაგროვა და 200 მან. გაუგზავნა დამშეულს გლეხებს.

ამნაირის დაუღალავის შრომით მოქანცულს თითქოს მოუნდა პირადი ბედნიერებაც და გათხოვდა. ბედმა აქაც უმუხთლა: ბედნიერება მწუხარებად გადაექცა და დაქლექდა. უპატრონოდ მიტოვებულმა მიატანა სამშობლო მიწას და იქ ცივს სამარეს მიაბარა თავისი თავი, ისე ჩუმად, გაუგებრად, რომ მისმა მეგობარ-ამხანაგებმა უკანასკნელი „მშვიდობითა ჯ“ კი ვერ უთხრეს.

საუკუნოდ იყოს შენი ხსენება, დაუვიწყარო კეთილო მუშაკო ნინო.

თუ არა ღმერთს? რისთვის ულვრია სისხლი საქართველოს ისტორიის თვალ-უწვდენელს სივრცეზე? რისთვის აუმეტყველებია მას ვაითა და უით მთანი და ველნი, ზღვანი და მდინარენი? რად უქცევია ჩრნჩხები ქვად და მათზე სისხლის მდინარე გაუშვია? ვინ მართავდა ისტორიის იმ უხილავს ხელს, რომელიც შეურხევლად უთხრიდა სამარეს ერის იმედთ და ნუგეშთ?

— ვალი, ვალი გარდახდადეო!— გვესმის გურამიშვილის ყვირილი, ღმერთისადმი მიმართული.

— ჩვენნი მსხვერპლნი კეენისას ნუ მიამსგავსეო!—გმინავს ქვეყნის ფაფარ-აყრილი სული გურამიშვილის პირით, და ეს სისხლ-ნარევი აღმოკვნესა მთელის ერისა გურამიშვილის სისხლის მელნით იწერება გურამიშვილსავე ხელით!!!

მაგრამ ულმობელი ისტორია ასეთს ღაღადებს როდი უგდებს ყურსა! ის თავის გზით მიექანება მთელის თავის აუცილებლობით და უძლურს ჰყოფს ადამიანის ყოველს ცდას წინაღუდგეს მას, შესცვალოს მისი მიმართულება. ისტორიამ არ იცის სამართალი, არა სამართალი მას არა აქვს შებრალება სუსტისადმი, იგი დესპოტია უმოწყალო და უგულო: —ვის სად არ გადაისვრის, ვის სად არ მილეწავს, ვის კიდევ სად არ უმუხთლებს! იგი თითქოს ერთობა კაკობიობის ტრაღედიითა, და კაკობრიობის ზარსა და ვაებითს მოთქმას ისე უსმენს, როგორც საამო მოსასმენს სიმფონიას. დ. გურამიშვილი კარგად იცნობს მის უკულმართს ტრიალს.

„არ დაიჭირვის ხელში
რა გინდ რომ ბჭალი უპირო!
დღეს რომ ლხინი მოგაგოს,
ხვალ ვერ მოურჩე უჭირო“!!

და განა შეიძლება ადამიანი შეურიგდეს ასეთს მონობას, უპირო ისტორიის ასეთს განუკითხველს დარ-ევასა და უსამართლო გამგებლობას?? ტრაგიზმიც იმაშია, რომ ადამიანი ვერ ურიგდება იმას, მაგრამ იძულებულია შეურიგდეს, დაემორჩილოს მას. დ. გურამიშვილი ეურჩება ასეთს დამორჩილებას. ის დაეძებს რაიმე ძალას, მაგრამ მას „არსად ჰყავს სხვა მისამართი გარდა ღმერთისა“, რომელიც სავსებით არ უკვეთს სასოს და რომელზედაც უნდა დაყრდნობა მის უსწორ-მასწორო ბრძოლაში მოქანცულს სულს.—ხან მორჩილი და საწყალი, ხან ანჩხლი და მდურავი, ხან დარწმუნებული, რომ ღმერთი უპასუხოდ არ დასტოვებს მის მოთხოვნებს, ხან კი ეჭვით შეპყრობილი, მიჰმართავს იგი ამ ერთად ერთს მისამართს:

„მათ ჩვენთა აღნადგინებთა
სხვათა ნუ აძლევო“!!

ამ სიტყვებს დაკვირვება სჭირია.

პატარა ხალხს უხსოვარ დროიდან თავი შეუფარებია კავკასიონის ზურმუხტოვან მიდამოებში, მოუკალათებია აქ, შეუქმნია სახელმწიფოებრივი ორგანიზაცია, შესდგომია ცხოვრების მძიმე უღელს, მოუწადინებია სულიერის და მატერიალურის სიმდიდრეთა გამრავლება, დიდძალი ენერგია დაუხარჯავს, ბევრი ჭირი დაუძლევია, თავისი მე განუმტკიცებია, რომ ისტორიის ქარი შხალს წამოუბერავს, შეუნძრევია მისი არსებობა ძირითად და თითონ იგი, ათას ასეთს ხიფათს წინედ გადარჩენილი, შავს უფსკრულისაკენ დაუქანებია და ყოველი მისი **სარჩო საბადებელი,** მისი ყოველი **განძეული სხვისად** განუმზადებია!!

ეს შეთვისებული აქვს დ. გურამიშვილს და ამიტომაც ამბობს:

„მათ ჩვენთა **აღნადგინებთა**
სხვათა ნუ აძლევო“!!

არც ამ შემთხვევაში იქმნა შეწყნარებული ერის ღაღადი,—ერის დიდება, მთელი მისი განძი, მისი სვე და ბედი სხვათა წაიღეს.

გურამიშვილი, ერის ზემო მოყვანილ ფიქრითა და ვაებათა გამოძახეველი, ჩვენ მოგვეევლინა, როგორც გამაპიროვნებელი ქართველი ერის ტრაღედიისა, როგორც ხორცი ხორცთაგან და სისხლი სისხლთაგან საქართველოსი!

ჭეშმარიტად, არც ერთს მწერალში არ განსახიერებულა საქართველო **ისეთის რეალობით,** როგორც გურამიშვილში! არც ერთს ქართველ მწერალს **არ განუცდია** საქართველო ისეთის სინამდვილით, როგორც ის განიცადა დ. გურამიშვილმა! მან შეიზავა ერის სული და მისი ტკივილები გამოაშკარავა. მისმა შემოქმედებამ გამოაჩინა ის, რაც უძგერებდა მის დროის ერს გულსა და სულს.

დ. გურამიშვილი მოკიქულად გაუხდა ქართველ ერს მომავალ საუკუნეთა წინაშე, რათა მათ გადასცეს ქართველი ერის თავ-გადასავალი, კიდით-კიდე მოჰფინოს დაუსრულებელი წამებანი ერისა, რათა უჩვენოს მათ, ამ მომავალ საუკუნეთ, ერის შელახული და შეგინებული სახე, რათა მსრბოლავ დროთა დაუსრულებელს მიმდინარეობას სინიდისს სამხილებლად წინ აღუმართოს განაწამები ერის დაბასრული ხატება!

ლეო ქიაჩელი.

მუშათა შორის

მუშათა დეპუტაცია ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრთან.

1 თებერვალს საავადყოფო კასების მუშათა 7 კომისიის რწმუნებულნი, ბობილი, ხეოროსტოვი და ანტონოვი მიიღო ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრმა. მუშათა რწმუნებულებმა სთხოვეს მინისტრს, მუშებს უფლება მიეცეს დასაზღვევ საბჭოსა და კომისიებში თავიანთი წარმომადგენელები იყოლიონ. მინისტრმა უპასუხა: მეც უმჯობესად მიმაჩნია მუშათა წარმომადგენლობა დაზღვევის საქმეში, მაგრამ დაკმაყოფილება თხოვნისა არ შემიძლიან, რადგანაც კანონი ნებას არ მაძლევს. მინისტრი შეჰპირდა მუშებს: ვიშუამდგომლებ მინისტრთა საბჭოს წინაშე, რათა მუშებს უფლება მიანიჭოს დაასახელონ სასურველი პირნი საბჭოსა და კომისიაში მონაწილეობის მისაღებად. შემდეგ კი მინისტრი იმ პირთ თავისის უფლებით დაჰნიშნავს.

მუშებმა შეესჩივლეს მინისტრს, რომ ადმინისტრაციის სისტემატიურად სდევნის მათ, დაატუსაღებს რწმუნებულებს, რითიც ხელს ღებულის მუშებს გამოიყენონ ის უფლებანი, რასაც კანონი ანიჭებს.

ლიტვინოვ-ფალინსკიმ, სამრეწველო განყოფილების გამგემ, რომელიც იმ დროს იქ იმყოფებოდა, დაადასტურა მუშების სიტყვები და სთქვა: ამის თაობაზე ქალაქის უფროსის კანცელარიას შევეკითხე, მაგრამ იქ განმარტება არ მოვცესო. მინისტრი დაჰპირდა მუშებს, ამის თაობაზე შინაგან საქმეთა მინისტრს მოველაპარაკები და ადმინისტრაციის საქმეში ჩარევას მოვაპობო.

მუშათა დეპუტაციამ მინისტრთან ერთ საათს დაჰყო.

ბალკანეთის ომი

დეპეშები.

6 თებერვალი.

ბუქარესტი. სტამბოლიდან იტყობინებიან, რომ ცუდი ამინდების გამო ჯარის უმოქმედობა შეჩერებულიაო. გავრცელდა ხმა, ვითომც ბულგარებმა ბულაირი აიღესო. ენვერ-ბეი მარმარილოს ზღვაში დასცურავს და ხელსაყრელ წუთს ელის, რომ ჯარი როდოსტოზე გადასხასო.

ქაირი. ქიამილ-ფაშამ მიიღო ეგვიპეტელი ნოტაბლები და უთხრა: ომს თავიდან ავიცილებთ თუ დიდი სახელმწიფონი მხარს დამიჭერენ და ჩემს რჩევას დაიჯერებენო.

გაზეთებიდან.

ადრიანოპოლის ალყა.

რადგან საფრანგეთის მთავრობამ უკმაყოფილება გამოაცხადა იმის გამო, რომ ბულგარეთის მთავარმა შტაბმა უარი უთხრა მას ადრიანოპოლიდან 200 ფრანგის გამოშვებაზე, ბულგარეთის მინისტრთა საბჭომ შესცვალა წინანდელი განკარგულება და დაადგინა: ნება მიეცეს საფრანგეთის 200, ქვეშევრდომს, დასტოვონ ადრიანოპოლი. თავის თავად ცხადია, რომ ამ მაგალითით ისარგებლებენ სხვა სახელმწიფოებიც და მოითხოვენ თავის ქვეშევრდომთა გამოშვებას. ამჟამად ადრიანოპოლში 2000 უცხოელია,

სკუტარის ალყა.

პარიზიდან იტყობინებიან: ჩერნოგორელების მიერ ბარდანიოლის სიმაგრეების აღებამ ძლიერი შთაბეჭდილება მოახდინა ოსმალებზე. იგინი სამჯერ შეეცადნენ ციხის დაბრუნებას, მაგრამ ამაოდ. ამ ჟამად ჩერნოგორელები მძიმე სალაყო ზარბაზნებს სდგამენ აღებულ სიმაგრეებზე. სერბიის დივიზია ბრდიცის სიმაგრეთა საიერიშოდ ემზადება.

საბერძნეთის ჯარი მცირე აზიაში.

ათონიდან იუწყებიან: ქალაქში დიდი აღფრთოვანებაა იმის გამო, რომ საბერძნეთის ფლოტმა მოახერხა 40,000 ჯარის-კაცის გადაყვანა ბეზიკის ყურიდან მცირე აზიაში, დარდანელის ციხის ზურგს უკან.

ენვერ-ბეის დაჭრა.

ვენიდან მოსული ცნობების მიხედვით, ენვერ-ბეი ბულგარელებთან ბრძოლაში კი არა, ნაზიმ-ფაშის მომხრეებს დაუჭრიათ შურისძიების მიზნით.

ბალკანეთი და ევროპა

დეპეშები.

6 თებერვალი.

სოფია. „მისი“ სარწმუნო წყაროებიდან იტყობინება, რომ ბულგარეთ-რუმინიის დავის სასურველად დაბოლოვების იმედი არისო.

ვენა. „პოლიტიშე - კორესპონდენცი“ სწერს: ბულგარეთ რუმინიის განხეთქილებამ, დიდ სახელმწიფოთა ჩარევის შემდეგ, სიმწვავე დაჰკარგაო. მოლაპარაკება სასურველ შედეგსო მოაღწევს.

პარიზი. „ტანი“ იტყობინება, რომ რუმინიამ არბიტრაჟის თაობაზე თხოვნით მიჰმართა იტალიასა ჭ რუსეთს.

გაზეთებიდან.

ელჩთა კონფერენციაზე.

რადგან რუსეთსა და ავსტრიას შორის დიდი უთანხმოება ჩამოვარდა ალბანეთის საზღვრების საკითხში, ავსტრიის ელჩმა მიატოვა კონფერენციის სხდომა.

ავსტრიის მოთხოვნილება.

როგორც პეტერბურგიდან იტყობინებიან, ელჩთა ლონდონის კონფერენციაზე, ავსტრიის წარმომადგენელმა ახალი მოთხოვნილება წარადგინა: სალონიკის სამუდამო ნეიტრალიზაცია და ავსტრიისათვის სერბიის მიწა-წყალზე სავაჭრო გზის მიცემა.

საზონოვის განცხადება

რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა საზონოვმა განუცხადა ოსმალეთს, რომ როგორიც არ უნდა იქნეს განახლებულ ომის შედეგი, ზავის პირობები მაინც არ შეიცვლება ოსმალეთის სასარგებლოდ ჭ რუსეთიც მხარს დაუჭერს მოკავშირეთა მოთხოვნილებასო.

შეტაკება საზღვარზე.

ვენიდან ცნობაა: ქალაქში ხმა გავრცელდა, რომ რუსეთ-ავსტრიის საზღვარზე მოდარაჯე ჯარისკაცთა შორის შეტაკება მოხდაო.

ბულგარეთისა და რუმინიის დავა.

პეტერბურგიდან იუწყებიან, რომ ერთმა მეკობარმა სახელმწიფომ ურჩია ბულგარეთს ნუ დასთანხმდები რუმინიისათვის ტერიტორიის დათმობასო. ერთად-ერთ დათმობად ქალაქ ხალისტრიის ცახეთა მოშლას ასახელებენ. ჰფიქრობენ, რომ რუმინია ძალით დაიჭერს სადავო მიწა-წყალს; ამ შემთხვევაში ისეთი მდგომარეობა შეიქნება, რომელსაც მეტად მძიმე შედეგი მოჰყვება.

რუსეთი და ავსტრია.

ავსტრიის ელჩი ლონდონიდან ვენას წავიდა. გაზეთები გადმოგვცემენ, რომ ელჩთა კონფერენციის უკანასკნელ სხდომაზე ნათლად გამოირკვა სრული შეურიგებლობა რუსეთისა და ავსტრიის თვალსაზრისსა ბალკანეთის საკითხში.

ავსტრია საომრად ემზადება.

ვენიდან იუწყებიან: ბალკანეთის საკითხის დღევანდელი მდგომარეობა მეტად საშიში შეიქნა. მინინტრთა საბჭოს სხდომა რვა საათს გაგრძელდა, ბერჰტოლდმა აღნიშნა დემობილიზაციის შეუძლებლობა და მოითხოვა ახალი კრედიტი სამხედრო საჭიროებისათვის.

მოლაპარაკების შეწყვეტა.

ბულგარეთისა და რუმინიის შორის შესწყდა მოლაპარაკება. რუმინიის რწმუნებული თავ. გიკა ბუქარესტს წავიდა. ბულგარეთის საზოგადოებრივი აზრი მხოლოდ რუსეთის ჩარევას სთვლის შიტკების თავიდან ასაცილებელ საშუალებად.

რუსეთი და რუმინია.

ბუქარესტიდან ცნობაა: ხმა დადის, რომ რუსეთმა გაიწვია თვისი ელჩი შებეკო, რომელმაც ვერ მოახერხა სამთა კავშირის გავლენის შესუსტება რუმინიაში. მის დგილს ინიშნება დეპუტატი კრუპენსკი, რომელიც რუმინელების მოძულედ ითვლება.

დეპეშები

(დ პეშათა პეტერბ. სააგენტო)

6 თებერვალი.

საზღვარ-გარედ

აჯანყება მექსიკოში.

მექსიკო. მადერო და მინისტრები დატყვევებულნი არიან. დროებითი პრეზიდენტად უერტა გამოაცხადეს.

მექსიკო. მადერომ თანამდებობიდან გადადგომის ქაღალდს ხელი მოაწერა. იმის შეპყრობის დროს თოფის სროლა ასტყდა. დაიჭრა რამდენიმე კაცი. უერტამ მთავრობის გამოცვლის ამბავი ჩრდილო-ამერიკის ელჩს აცნობა. უერტამ დეპუტატთა პალატა მოიწვია.

საფრანგეთი

პარიზი. სანამ პუანკარე ელისეს სასახლეში დაბრუნდებოდა, ფალიერი ბრიანის თანხლებით ფრანკისკ პირველის ქუჩამდე მიაცილა. საღამოთი ელისეს სასახლეში მინისტრები შეგროვდნენ. ბრიანმა პუანკარეს გადასცა კაბინეთის თანამდებობიდან გადადგომის ქაღალდი. პუანკარემ სთხოვა მინისტრებს თავიანთ თანამდებობაზე დარჩენილიყვნენ და მათ ხელმეორე დანიშვნის ბრძანება გამოსცა.

პარიზი. პუანკარემ მიიღო მისალოცი დეპეშები ხელმწიფე იმპერატორისაგან, იტალიისა, ბელგიისა, დანიისა, ნორვეგიისა და შვეიცის მეფეთაგან და ლიბერიის რესპუბლიკის პრეზიდენტისაგან.

პარიზი. სენატისა და დეპუტატთა პალატის ბიუროს ინახულა ფალიერი და პრეზიდენტობისთვის მადლობა გამოუცხადა. ფალიერმა თავის მხრივ მადლობა გადაუხადა და დასძინა: „უღრმესად მრწამს, რომ საფრანგეთის ჰენია მომავალში ფართოდ გაშლის ფრთას; კაცობრიობის ცივილიზაციის გზით სიარულს ნათელ შუქს მოჰფენსო“.

არეულობა იაპონიაში.

ტოკიო. კაცურას წინააღმდეგ ხალხის ამხედრება სხვა და სხვა ქალაქებში არეულობას იწვევს.

ვაშინგტონი. მიუხედავად ტაფტის „ვეტოსი“, სენატმა მიიღო ბილი, რომლითაც გაუნათლებელ ემიგრანტებს ეკრძალებათ ამერიკაში შესვლა.

ბერლინი. რეიხსტაგმა მიიღო ცენტრის წინადადება, რომლითაც იეზუიტებს გერმანიაში ცხოვრების ნება ეძლევათ. მთავრობის წარმომადგენელნი სხდომას არ დაესწრებიან.

რომი. პარლამენტში ჩინეთის მეგობართა ჯგუფი შესდგა. კომიტეტს თავმჯდომარედ ლუკატია.

ვენა. საზღვაო ძალთა მთავარ-სარდალი მონტეკუკოლი, 70 წლის შესრულების გამო, თანამდებობიდან გადადგა.

რუსეთი.

პეტერბურგი. დაიპატიჟეს „ლუჩის“ № 30.

პეტერბურგი. შინაგან საქმეთა სამინისტროს გამგემ ნება მისცა მოსკოვის წერა-კითხვის საზოგადოებას მის მიერ „იასნი პოლიანაში“ დაარსებულ სახალხო სამკითხველოს დაარქვას სახელად „გრ. ლევ ნიკ. ტოლსტოის სახელობის სახალხო სამკითხველო“.

მოსკოვი. თვითმმართველობის კომისიათა შეერთებულ სხდომაზე გადასწყვიტეს, ითხოვონ ქალაქის საბჭოს წინაშე 2 მილიონის მანეთის კრედიტი რომანოვთა საგვარეულოს სახელობის საავადყოფოს მოსაწყობად.

პეტერბურგი. იუსტიციის სამინისტრომ დაადგინა სამოსამართლო ოლქებში დაარსოს სამოსამართლო-საპრაქტიკო სკოლები ახალგაზრდა ვექილების სავარჯისოდ.

უცხოეთი

კაპიტან სკოტის ექსპედიციის დაღუპვა.

დეპეშებმა სამწუხარო ცნობა მოიტანეს: დაიღუპა კაპიტანი სკოტი, რომელმაც მოაწყო სამხრეთ პოლიუსისაკენ ექსპედიცია. როგორც გამოირკვა სკოტი პოლიუსს მიახლოვებია 18 იანვარს 1912 წელს. იქ სკოტმა აღმოაჩინა კარავი და სხვა და სხვა დოკუმენტი, რომელიც ნორვეგიულ ამუნდსენს დაუტოვებია. სკოტზე ცუდად უმოქმედნიათ ამბავს, რომ სამხრეთ პოლიუსამდე პირველად ამუნდსენს მიუღწევია. მცოდნე პირნი ამტკიცებენ, რომ ჩვეულებრივ პირობებში ქარ-ბუქი სამხრეთ პოლიუსზე დიდ საფრთხეს არ წარმოადგენს, მაგრამ იმ დროს არაჩვეულებრივი რამ მომხდარა. სკოტის ექსპედიცია ორ ნაწილად გაიყო. ერთი ნაწილი ივენსის კონცხს დასავლეთით მოექცა, მეორე ნაწილი სკოტის მეთაურობით სამხრეთ პოლიუსისკენ გაემართა. „Central News“-ი დაწვრილებით მოგვითხრობს. სკოტის დაღუპვის ამბავს: სკოტის ექსპედიციაში, სულ 5 კაცი იყო: სკოტი, უილსონი, ბოუერსი, სატსი და მეზღვაური ივენსი. პირველი სამი უპოვნიათ სკოტის საწყობიდან 11 ვერსის მანძილზე. როგორც გამოირკვა, ისინი გარდაიცვალნენ 29 მარტს, სატსი 17 მარტს და ივენსი ტვინის სიდამპლისგან 17 თებერვალს.

სკოტის საძებნელად მისმა განცალკევებულმა ამხანაგებმა მოაწყეს ექსპედიცია 1912 წელს, მარტში. მაგრამ ექსპედიცია იძულებული იყო უკანვე ივენსზე ღაბრუნებულიყო, რადგანაც ამინდი საშინელი იყო და ძაღლებიც ვეღარ იძვროდნენ. მეგობრები მეორედ შეეცადნენ სკოტის ძებნას, მაგრამ მეორედაც ცდამ ამაოდ ჩაუარათ. ზაფხულში ექსპედიციის მოწყობა შეუძლებელი იყო, რადგანაც ყი-

ნული დაძრულიყო. 30 ოქტომბერს გაიგზავნა ექსპელიცია კონცხზე, ივენსზე. ექსპელიცია მოვიდა სკოტის საწყობთან „Oneton caip"-ს, იქ ყველაფერი რიგზე იყო. 12 ნოემბერს ექსპედიცია წაადგა სკოტის კარავს. იქ იპოვეს სამი გვამი: სკოტისა, უილსონისა და ბეუერსასი. სკოტს უკანასკნელი წერილი გაუგზავნია ევროპაში 3 იანვარს 1912 წელს. მაშინ უკვე მიახლოებული იყო სამხრეთ პოლიუსს, უჩიოდა ამინდებს, ნამკერს, აღნიშნავდა გზის სიძნელეს. სკოტს ალმოაჩნდა დღიური. დღიურში აღბეჭდილია საშინელი ბრძოლა ბუნებასთან, თითქმის უკანასკნელ წუთამდე.

ოსმალელ ქალთა მიტინგი სტამბოლში.

სტამბოლელი კორესპონდენტი „ბერლინერ ტაგებლატს" ატყობინებს, რომ 9 თებერვალს სახ. სტ. უნივერსიტეტის დარბაზში ოსმალელ ქალთა ფრიად საგულისხმო მიტინგი გაიმართა. კრების თავმჯდომარედ იყვნენ პრინცესა ნიძუტ-ხანუმი და მაჰმუდ-მუხტარ-ფაშის მეუღლე. პირველად ილაპარაკა ფახძი - ალიხ - ხანუმმა, ოსმალელ ისტორიკოსის, ჯევატ-ფაშის ქალმა. მოლაპარაკე გატაცებით ამტკიცებდა ბრძოლის გაგრძელების საჭიროებას. იგი ამბობდა: ოსმალეთმა მსხვერპლი უნდა შესწიროს სამშობლოს დასაცავად და მოუწოდებდა ოსმალელ ქალებს, რათა ყოველ მხრივ დაჰხმარებოდნენ ოსმალეთის ჯარს. შემდეგ ტრიბუნაზე ადის ფეიძე-ნესხეტ-ხანუმი, მოხდენილი ქალი. მგრძნობიარე და ლამაზ სიტყვით დაასურათა ბალკანეთის ომის ძიმდინარეობა, აღნიშნა მოკავშირე სახელმწიფოების სისასტიკე და სიმკაცრე. ოსმალელმა მოსწავლე ქალებმა წაიკითხეს ლექსები. ილაპარაკა ცნობილმა მწერალმა ქალმა ხალიდე-ხანუმმა. კრება მას აღტაცებით მიეგება. ხალიდემ მოაგონა კრებას ოსმალთა სახელმწიფოს დიადი წარსული: რითაც კი ძალა შეგწევთ, ჯარს დაეხმარეთ ოსმალეთის მტრებთან საბრძოლველადაო!" — ასე დაათავა სიტყვა ხალიდემ.

კრებამ დაადგინა, ოსმალეთის ჯარს გამამხნევებელი დეპეშა გაუგზავნოს. დეპეშით კრება სთხოვს ჯარს, იბრძოლოს მხნედ და მედგრად სამშობლოს და დედათა, ცოლთა და დების პატივის დასაცავად. დეპეშები გაეგზავნებათ აგრედვე ევროპის გვირგვინოსან ქალებს, დაიფარონ ოსმალეთი მოკავშირე სახელმწიფოთა სიმხეცისაგან. კრების გათავებისას ყველამ თვის ძვირფასი სამკაული შემოიხსნა და ძვირფას სამშობლოს დასაცავ თანხას შესწირა.

ანგარიში

ხოხუმის ქართულ სკოლის სასარგებლოდ გამართულ საღამოსი

(14 იანვარს 1913 წ.).

შემოსავალი:

1) ბილეთებით შემოვიდა 1379 მ. 95 კ.; 2) შემოწირულებანი: ნ. გ. ჩიქოვანმა შემოსწირა 25 მ., კნეინა ევთავდგრიძისამ 15 მ., ათ-ათი მანეთი შემოსწირეს: ქ-ნ კ. სამურიდმ, ბ. პ. თურქიამ, ბ. მეტელიოვმა, ს. ს. სპასკიმ, ა. ი. ჯუღელმა და თ. ს. ხ. მიქელაძემ, ხუთ-ხუთი მანეთი: მ. ლ. ტომარამ, რ. ივ. კაკუბავამ და გ. ბ. გვალიამ, სამ-სამი მანეთი: პ. ლ. გოგრიჩიძემ, ო. ალ. უნკოვსკაიამ, დ. ი. ფრენკელმა და ძმათა დავიდოვებმა და 2 მ. 40 კ.; გრ. მიმინოშვილმა, —სულ 129 მ. 40 კ.; 3) ყვავილები, კონფეტები და პროგრამები 173 მ. 70 კ.; 4) შამპანიურის კიოსკმა მოგვცა 146 მ. 55 კ.; 5) „ზედა" ბუფეტმა 291 მ. 53 კ.; 6) „ქვედა" ბუფეტმა 318 მ. 70 კ.

ამ რიგად სულ შემოვიდა 2439 მ. 83 კაპ.

გასავალი:

1) მეუღლეთ მაევსკებს 100 მ., 2) სამხედრო მუსიკას 50 მ., 3) მეთაურებს 12 მ., 4) ბ. განკულოვს 27 მ. 11 კ.; 5) მარკები 61 მ. 14 კ.; 6) ელექტრონის გამოყვანა 30 მ., 7) ელექტრონი (ენერგია) 13 მ. 54 კ., 8) ბატ. ლიუბკინის ბროშურა 17 მ., 9) ძმათა აფინიანებს 12 მ. 68 კ.; 10) ბ. ალავერდას ყვავილების ფასად 15 მ., 11) ბ. ბანკოვს 16 მ., 12) ბ. ბუვაილოს 14 მ. 48 კ., 13) დალაქს 3 მ. 35 კ., 14) ტიპო-სტამბას 39 მ. 50 კ., 15) აფიშას 5 მ., 16) ბ. უნგიაძეს 9 მ. 60 კ., 17) მუშებს თეატრის გასუფთავებისათვის 17 მ., 17) მეეტლეთ 8 მ. 40 კ., 19) სკამების მომტან მუშებს 7 მ., 20) ცეცხლის მქრობელ რაზმს 3 მ., 21) წვრილმანი ხარჯები 4 მ. 75 კ., 22) დეპეშები 4 მ. 25 კ., 23) ბ. თურქიას მაღაზიას 3 მ. 85 კ., 24) ქალბატონ გოგიჯანაშვილის მაღაზიას 7 მ. 77 კ., 25) ბ. ანასტასიადას 6 მ., 26) მოსამსახურე ქალსა და ბიჭებს 4 მ., 27) ძმათა მაღლაკელიძეთ სასმელებისა და საჭმელების ფასი 78 მან., 65 კაპ., 28) ბ-ნებ ცკვიტინიძეს და მგელაძეს წყლების ფასი —12 მან. 50 კაპ., 29) ბ-ნ წულაძეს—„პიროქკებისათვის" —7 მ. 15 კ., 30) ძმათა გოგრიჩიძეებს 204 მ., 31) მეყავე თათარს—2 მ., 32) სასტუმრო „ფრანციას" 5 მან., 33) ჯანდიერის ფირმას—ღვინოს ფასი—10 მ.; 34) ა. ბ. კაპარავას 4 მ. 28 კ., 35) ძმათა შენგელიებს 5 მ. 53 კ., და 36) პატენტი 7 მან. სულ 829 მან. 7 კ.

ამ რიგად **წმინდა შემოსავალი** დარჩა (2439 მ. 83 კ.—829 მ. 7 კ.) 1610 მ. და 76 კ.

ამასთანავე ქ. შ. წ.-კ. საზოგადოების სოხუმის განყოფილების გამგეობა ვალად ჰრაცხს უღრმესი მადლობა გამოუცხადოს ნინო იესეს ასულსა და იოაკიმე მიხეილის ძეს ბ.ბ. ალოიზებს, რომელთაც უსასყიდლოდ დაუთმეს საზოგადოებას თავისი ახალი, ჯერ დაუმთავრებელი თეატრი, რისთვისაც ორი კვირით შეაჩერეს მუშმობა თეატრში; ქალბატონთ: ვ. ბოსტანჯოგლოს, ლ. ს. გროდიკოვისას, ქ. შჩეგლოვსკის ასულს და ბ. გიორგი პ. ნავროცკის, მეუღლეთ მაევსკებს, ო. ს. ვაინცვეიგს, ფ. ტერენტიევს, დ. ი. რიდელს, რ. ი. ტრატუბახს და ს. კარანკოზოვს; ზემომოხსენებულ შემომწირველთა და ყველა იმათ, რომელთაც კეთილი ინებეს და ქართულ საღამოს დაესწრნენ.

ქ. შ. წ.-კ. გამავრცელებელ საზოგადოების სოხუმის განყოფილების გამგეობის მონდობილობით თავმჯდომარე გამგეობისა **კნეინა მ. ნ. აზაბაძისა**, ხაზინადარი—**ოლღა დ. გოგრიჩიძისა**, წევრი გამგეობისა **ივანე ზ. ცეცხლაძე**, მდივანი **ნიკო ჯანაშია.**

1912 წლის 29 დეკემბერს **ქ. ახალციხეში**, ადგილობრივ სამოქალაქო სასწავლებლის ღარიბ მოსწავლეთა სასარგებლოდ, გაიმართა წარმოდგენა. სულ შემოვიდა 157 მან. 75 კაპ.; დაიხარჯა 67 მან. 66 კაპ.; წმინდა შემოსავალი დარჩა 90 მან. 9 კაპ.

ეს ფული მიმდინარე წლის 20 იანვარს უკვე გადაეცა ზემო აღნიშნულ სასწავლებლის პედაგოგიურ საბჭოს ღარიბ მოწაფეთა დასახმარებელი ფონდის გასაძლიერებლად. დაწვრილებითი ანგარიში ამ წარმოდგენის შემოსავალ-გასავლისა უკვე მიეცა თავის დროზე როგორც ადმინისტრაციას, ისე წარმოდგენაში მონაწილეპირთ. ამასთანავე უღრმეს მადლობას ვუცხადებთ ყველ იმ პირთ, რომელთაც დახმარება აღმოგვიჩინეს ამ ფრიად სიმპატიურ საქმეში.

ბ. მეტრეველისი, ს. გარელკინისა, ნ. გარდავაძისა.

შემოწირულობა

საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებას შემოსწირეს:

1) **გიორგი ილიას ძემ ოქროშჭედლიშვილმა:** ა) 49 ტომი და 5 ბროშურა ნაბეჭდი წიგნი და ბ) 3 მხედრული ხელთნაწერი.

2) **კონსტანტინე დავითის ძემ მაღალაშვილმა:** ორი საბუთი.

3) **მარო გაბაშვილისამ:** ფერადი ნაშალი აბრეშუმის ძაფი.

4) **თამარ ზაალიშვილმა:** ხელთნაწერი „ვეფხის-ტყაოსანი".

საზოგადოების საბჭო გულითად მადლობას უძღვნის შემომწირველთ.

თეატრი და ხელოვნება

ზუბალაშვილის სახალხო სახლი. შაბათს, 9 თებერვალს, ოსების სცენის-მოყვარეთა წრე ოსურ ენაზე წარმოადგენს გოგოლის სამ მოქმედებიან კომედიას „ქორწინება"-ს. წარმოდგენის შემდეგ გაიმართება ეროვნული ცეკვა. ფასები სახალხოა. დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

ოპერა. ბ-ნ ფალიაშვილს კარგი აზრი მოჰსვლია, რომ მოუწვევია ბ-ნი **მიშელ დარიალი** (ნანობაშვილი) რამდენსამე წარმოდგენაში მონაწილეობის მისაღებად.

ჩვენი თანამემამულე ბ-ნი ნანობაშვილი ბრწყინვალე მომღერალთა რიცხვს არ ეკუთვნის. ან სად არიან ამ საერთო უფერულობის სამეფოში დიადნი ქურუმნი ხელოვნებისა? სამაგიეროდ, მასში მოიპოვება ისეთი რამ თვისებები, რაიც სასიამოვნოდ ხდის მისი სიმღერის მოსმენას. ხმა აქვს საკმაოდ ძლიერი და კარგად შემუშავებული. თვალნათლივად ეტყობა კარგი სკოლა სიმღერისა და უნარი სცენაზედ თავის დაჭერისა. აქვს მარტივი დიქცია და აზროვანი ფრაზიროვკა. თუმცა იგი უმეტეს შემთხვევაში დრამატიულ ტენორის როლებს ასრულებს, მაგრამ არ ითქმის, რომ ნიშანდობლივ ამ ხასიათის ტენორის ხმა ჰქონდეს. პირიქით, რამდენადაც შევნიშნე, საუთუთი, ნახი ჰანგები ძალიან ეხერხება.

პირველი მისი გამოსვლა ოთხშაბათს, 6 თებერვალს მოხდა. იგი ასრულებდა დონ-ხოზეს როლს ბიზეს ოპერა—„კარმენ"-ში და კარგი შთაბეჭდილება მოახდინა დამსწრე საზოგადოებაზე. დასაწყისში ძალიან მღელვარებდა, რის გამოც პირველი ფრაზა თვისის პარტიისა უადგილოდ გაიმეორა. შემდეგში კი დამშვიდდა და თან-და-თან ძალ-ღონე მოიცა. მშვენივრად შეასრულა მან პირველ მოქმედების დუეტი მიკაელასთან და ქ-ნ რიოლის უხ'მ და გრძნობა მიხდილ სიმღერას რომ არ შეეშალა ხელი—ძლიერად იმოქმედებდა მსმენელებზე. მეორე მოქმედების ცნობილი ჰანგი — ყვავილის შესახებ—კარგად იყო ნამღერი, მაგრამ, დარწმუნებული ვარ, ბ-ნი ნანობაშვილი ამ ჰანგს უფრო მეტის გრძნობით და მეტყველობით გადმოგვცემდა, რომ პირველ წარმოდგენის ჩვეულებრივი მღელვარება არ დასჩნეოდა. სამაგიეროდ შესანიშნავი იყო ამ ჰანგში მის მიერ უმწვერვალესის ნოტის—si bemol-ის დაძლევა. ჩვეულებრივად ამ ადგილს თითქმის ყველა მომღერალნი ძლიერის ხმა-შეკიდებით მღერიან ხოლმე. ბ-ნმა ნანობაშვილმა კი იგი ხმა-მიბნედილად (mezo-votche) სთქვა და ძლიერის სათუთის გრძნობით შეაზავა იგი. მესამესა და მეოთხე მოქმედებაში ბ-ნი ნანობაშვილი მედგარის დრამატიზმით მღეროდა და თამაშობდა. განსაკუთრებით ძლიერად იყო გადმოცემული უკანასკნელი სცენა—კარმენის მოკვლისა, რამაც დიდი აღფრთოვანება გამოიწვია საზოგადოებაში და მომღერალი მრავალჯერ იქმნა გამოწვეული ტაშის კვრით და ვაშას ძახილით.

მოხდენილი კარმენია ქ-ნი კოველკოვა, მოძრავი, მხიარული და ვნებით სავსე. ხმაც ძალიან სასიამოვნო აქვს. საზოგადოებას იგი ძალიან მოეწონა და სრულიადაც დაიმსახურა ეს ყურადღება.

მშვენიერი ხმა აქვს ბ-ნ ორდას (ტორეადორი) ძლიერი, გრძნობით სავსე. რაღა თქმა უნდა, ამისთანა ხმით ტორეადორის პარტიის დაძლევა ადვილია და ასეც იყო. საზოგადოება აღტაცებით მიეგება მის მიერ ნათქვამ კუპლეტებს მეორე მოქმედებაში და მომღერალმაც, ამით გულმოცემულმა, ისეთი მჭექარე დაძახილი შეუერთა საერთო ანსამბლს კუპლეტების ფინალისას, რომ დაჰფარა ორკესტრისა და ხოროს ხმოვანება.

როგორც შევნიშნეთ, ლოტბარი ბ-ნი ზაქარია ფალიაშვილი გუნებაზე ვერ იყო და სწორედ ამიტომ ჩვეულებრივი სიფხიზლე და სიხალისე აკლდა ოპერის აღსრულებას. სამაგიეროდ, ეგრედ წოდებული მეოთხე მოქმედების „ანტრაქტი" (საორკესტრო შესავალი) მგზნებარედ გადმოგვცა, რისთვისაც საზოგადოებამ ტაშით დაჯილდოვა.

წარმოდგენას საზოგადოება საკმაოდ დაესწრო.

ღია წერილი

პატივცემულ ახალციხის წ.-კ. საზოგადოების ადგილობრივ განყოფილების წევრთა მიმართ.

გაზეთის მკითხველთ ეხსომებათ, რომ წარსული წლის 16 დეკემბერს საზოგადო კრებამ აირჩია წ.-კ. საზოგადოების ადგილობრივი განყოფილების დასაარსებლად გამგეობის წევრებათ: დეკანოზი დ. ხახუტაშვილი თავმჯდომარედ და მასწავლებელნი გარდავაძე და მეტრეველი მის ამხანაგებად. რადგანაც ხსენებული არჩეული პირნი დაახლოვებით ვერ იცხობენ ადგილობრივ სოფლელთა მაჰმადიანებს, რომელნიც უმრავლესობას შეადგენენ ჩვენს მაზრაში და ჩვენი განყოფილების მიზანიც ის არის, რო მაჰმადიანებს უნდა მიექცეს უფრო დიდი ყურადღება, რომლებიც დიდად დაქვეითებულნი არიან სწავლა-განათლების მხრით, ჩემი აზრით ცუდი არ იქნება რომ არჩეულთ გამგეობის წევრთ, ორი წევრი კიდევ მიემატოს იმისთანა პირები, რომელნიც იცნობენ ბეგებს და მათ მიიწვევს საზოგადო წევრებათ განყოფილებაში. რახან ბეგები მოექცევიან საზოგადოების წევრებად, ამაშინ დიაი სიადვილით შეიძლება ბეგლეხ-კაცთა შორის სკოლების დახსნა, რასაც სხვანაირის თვალით უყურებენ უვიცი მაჰმადიანი გლეხ-კაცობა. იმედია ახლავე მოაგვარებენ ახალი ორი წევრის არჩევნებს, ვიდრე საზოგადო კრების განაჩენი გაიგზავნებოდეს დასამტკიცებლად მთავარ-გამგეობასთან.

პატივისცემით განყოფილების წევრი
კონსტანტინე გვარამაძე.

რედაქტორ-გამომცემელი
ა. ჯუმბაძე.

განცხადებანი

თმის
საღებავი
კაკლის ექსტრაკტისა.

თმას სწრაფად და საფუძვლიანად ჰღებავს, სურვილისამებრ ნახ-ქერა ფრად, თუ კუმტშავად. თავდებნი ვართ, რომ უვნებელია.

პატენტ. № 4711. **თევდ. მიულგანი**
მის იმპ. უდ. სრულ. რუს. იმპ. სასახლის ეზარადარი **კოლნი**
და რ ● ი ბ ა.

დაარს. 1792 წ.

ნიმანი 1 ფლაკონი 1 ფლაკ. 2 ფლაკ. 1 დიდი ფლაკ. 2 დ. ფ.
Ветерин. 529935 529954. 1020

მატარებელთა მიმოსვლა
(ზამთრობით).

15 ოქტომბრიდან.

(დრო აღნიშნულია ტფილისის საათით).

ტფილისიდან გადის.

ბაქოსაკენ: სამგზ.-საბარგო № 8, საღ. 5. 26 წ. **ჩქარი** № 2, დილ. 10 ს. 14 წ. **საფოსტო** № 4, ღამის 12 ს. 36 წ. **სამგზავ.** № 6, ნაშუადღ. 6 ს. 31 წ. **ნარევი** № 106. საღ. 7 ს. 20 წ.

ბათომისაკენ: სახ. №№ 107, დილ. 4 ს 38 წ. **სახ.** № 5, ნაშ. 4 ს. 38 წ. **საფ.** № 3, დილ. 9 ს. 50 წ. **სახ.** № 4, საღ. 9 ს 4 წ. **სახ.** № 11, ღამ. 10 ს. 2 წ

ბაქოსკენ: ნარევ. № 106, საღ. 7 ს. 26 წ. **ერევანისკენ: სახ.-სახ** № 8;7, შუადღ. 1 ს. 6 წ.

ჯულფისკენ: საფ № 4;3, ამ. 1 ს. 11 წ. **ყარსისკენ: სახ.-სახ.** № 6;5, საღ. 8 ს. 10 წ. **ბორჯომისაკენ: სახ.** № 9/10 ნ, ნაშ. 3 ს. 17 წ.

ტფილისში მოდის.

ბაქოდან. ნარევ. № 107, ღამ. 3 ს. 8 წ. **სახ.** № 5, ნაშ. 3 ს. 46 წ. **საფ.** № 3, დილ. 9 ს. **ჩქარ.** № 1, საღ. 9 ს. 10 წ. **სახ.-სახ.** № 7, დილ 11 ს 55 წ.

ბათომიდან: სახ № 12, დილ. 8 ს. 50 წ. **საფ.** № 4, ღამ. 11 ს. 32 წ. **სახ.** № 6, საღ. 5 ს. 56 წ. **ნარევ.** № 106, დილ. 5 ს. 15 წ.

ერევნიდან: ს ხ.-სახ. № 8;7, საღ. 5 ს 28 წ **ყარსიდან: სახ.-სახ.** № 65, ნაშ. 1 ს. 28 წ.

ჯულფიდან: სახ. № 43, დილ. 8 ს.

ბორჯომიდან: სახალ. № 9|10 ნ, დილ. 11 ს. 22 წ.

მიხაილოვიდან სურამში: სახ.-საბარგ. № 61, ღამ. 2 ს. 18 წ. **სახ.-სახ** № 63, დილ. 5 ს. 30 წ. **სახ.-სახ** № 65, ნაშ. 12 ს. 48 წ. **სახ.-სახ.** № 67, ნაშ. 3 ს. 13 წ. **სახ.-სახ.** № 69, საღ. 7 ს. 53 წ. **სახ.-სახ.** № 71, საღ. 9 ს. 20 წ.

სურამ.-დან მიხაილოვში: სახ.-საბარ. № 60, ღამ. 1 ს. 22 წ. **სახ.-სახ.** № 62, დილ. 4 ს. 38 წ. **სახ.-სახ.** № 64, დილ. 7 ს. 8 წ. **სახ.-სახ.** № 66, ნაშ. 1 ს. 15 წ. **სახ.-სახ.**, № 68, საღ. 6 ს. 38 წ. **სახ .სახ.** № 70, საღ. 8 ს. 26 წ.

ქუთაისიდან რიონში: სახ. № 77 დილ. 5 ს. 28 წ. **სახ.** № 79, დილ. 10 ს. 14 წ. **სახ.** 1, ნაშ. 2 ს. 3 წ. **სახ.** № 83, ნაშ. 5ს. 84 წ. **სახ.** № 85, ღამ. 11 ს. 58 წ.

რიონიდან ქუთაისს: სახ. № 76, დილ. 6 ს. 25 წ. **სახ** № 78, დილ. 11 ს. 2 წ. **სახალ.** № 80, ნაშ. 3 ს. 8 წ. **სახ**, 82, საღ. 6 ს. 55 წ. **სახ** № 84, ღამ. 1 ს. 58 წ.

ქუთაისიდან შორაპანს: სახალსო № 29/30, ნაშ. 5 ს. 23 წ.

შორაპნიდან ქუთაისს: სახ № 27|28, დილ. 8 ს. 30 წ.

ფოთიდან სამტრედ. და **ქუთაისს: სახ.** № 26, დილ. 6 ს. 6 წ. **სახ.** № 4 II, დილ. 11 ს, 9 წ. **სახ.** № 6, საღ. 5 ს 1 წ **სახ.** № 8 II, საღამ. 9 ს. 10 წ.

სამტრედიიდან ფოთში; სახ. № 3 II შუადღ. 1 ს. 57 წ. **სახ.** № 7 II. საღ 7 ს. 24 წ. **სახ.** № 5 II, საღ. 7 ს 59 წ. **სახ.** № 25 I ნაშ. 1 ს. 18 წ.

ბათომ.-დან ქობულეთსა და ნატანებში: სახ. № 18, ამ, 11 ს. 13 ს. **სახ.** № 14, დილ. 5 ს. 43 წ. **საფ.** № 16, ნაშ. 2 ს. 58 წ.

ქობულეთ.-დან ბათომს: სახ. № 13, დილ. 7 ს. 4 წ. **სახ.** № 15, ღამ. 12 ს. 23 წ. **სახალს.** № 17, ნაშ. 5 ს. 47 წ.

ნატანებიდან ბათომს: სახ № 17, ნაშუადღ. 5 ს. 20 წ.

ბათუმიდან ქობულეთში. სახ. № 18, ღამ. 11 ს. 13 წ. **სახ.** № 14, დილ. 5 ს. 43 წ. **სახ.** № 16, ნაშ. 2 ს. 58 წ.

ბათომიდან ნატანებს: სახ. № 16, ნაშუადღ. 4 ს. 24 წ.

მიხაილოვ.-დან ბორჯომს. სახ. № 46, ნაშ. 3 ს. 8 წ. **სახ.** № 65, საღ. 9 ს. 14 წ. **სახ.** № 86, დილ. 5 ს. 25 წ.

ბორჯომ.-დან მიხაილოვში: სახ. № 36, ნაშ. 12 ს. 35 წ. **სახ.** № 55, დილ. 5 ს. 58 წ. **სახ.** № 76, ღამ. 12 ს. 41 წ.

პირდაპირი მიმოსვლა გადაუჯდომლად.

1) **ბათომიდან პეტერბურგამდე** გაივლის ნიკიტოვკას, კურსკს, მოსკოვს, არის ერთი მიქსტო-ვაგონი I—II კლასისა და 1—მესამე კლასის, მატარებლების №№ 1/11 და 2/12 ყველა ბილეთები პლაცკარტებით.

2) **ბათომიდან მოსკოვამდე.** გაივლის კოზლოვს და რიაზანს; 1 ვაგონი პირვ. კლასისა, 1 მეორისა და 3—მესამისა, მატარებლები №№ 5 და 6. I და II კლასი და მესამე კლასის ერთ ვაგონში ბილეთები პლაცკარტითაა, ხოლო მესამე კლასის ორ ვაგონში უპლაცკარტოდ.

3) **ტფილისიდან როსტოვამდე** ერთი ვაგონი I/II კლასისა, ერთიც მესამე კლასი ა. მატარებელთა ნომრები 1 და 2.

4) **ტფილისიდან ჯულფა-ერევნისკენ** ერთი ვაგონი I/II კლ. და ერთიც მეორე II კლასის მატარებლის ნომრები 3 და 4.

ახლად გაიხსნა
სამოგზიარო თავშესაფარი
ე. ლ. არშანინისა ს ს. ს. **ხატიევისა**

ფეხმძიმეთა და მშობიარეთა მიღება სწარმოებს ყოველ-დღე. არის საზოგადო და ცალკე ოთახებიც. მასსაჟი და ყვავილის აცრა, საბებიო საქმე და დედათა სქესის ავადმყოფთა მიღება და აგრედვე ძიძათა შემოწმება ყოველ-დღე სწარმოებს დილის 11—12 საათამდე. თავშესაფარის გამგე
ექიმი ა. გ ავეტისოვი.
ვაგზლის ქუჩა № 12, ბინა 3. 1018

გაღოსნოგა
ძმ. ავსარქისოვებისა
ხად. სკრაში (ეკ. კ. რ. გზა).

ჰგზავნის **ხეხილის ნერგებს** საზღვარ-გარეთულს, რუსულს, ადგილობრივ საუკეთესო ჯიშისას და **საწალკოტო (დეკორატიული) ხეებსა** და **მცენარეებს** ხელ-მისაწვდომ ფასებში. მსურველთ კატალოგები უფასოდ ეგზავნებათ. მისამართი: Ст. Скра, (З. Ж. Д.) Авсаркисову. 93

ექიმი ზ. ა. [illegible] ეიოებს **შინაგან და ბავშვთა სნეულებებში** ავადმყოფთ ყოველ [illegible] საათამდე [illegible] ... 1.. N

ექიმ ნავასარდიანის
პირველი კერძო სამკურნალო
დაარსებულია 1880 წელს.
(ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ).

ავადმყოფების მიღება ყოველ დღ[illegible] გარდა კვირისა.

დ ი ლ ი თ:
„606" და „914"
11—12 ს. შ ე ე შ ხ ა პ უ ნ ე ბ ა
კონსულტატიურად.

ი. ა. **ნავასარდიანი:** 11—12 ს. ქირურგიული, და ვენერიული (სიფილ.) ავად.

ბ. ბ. **ბაბანარიანი:** 1—2 ს. ბავშვთა შინაგანი ავადმყ.

კ. ბ. **ჩიქოვანი:** 9½—10 ს. თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ი. **ბაბანასიანი:** 10—11 ს. საბებიო. ქალებისა და ბავშვებისა.

ნ. ტ. **მულინი:** 10—12 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.

მ. ბ. **ავეტისიანცი:** 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ., საშ. და ქირურგ.

ა. ბ. **ბაბაჯანიანცი:** 12—1 ს. შიდ. ანი ავადმყ. ბავშვთა და ყვავილის აცრა.

ექიმი ქალი **ე. ნ. ამბრუმოვა-მელ ქალ.** 1—2 ს. საბებიო და ქალების ავადმ.

ს ა ღ ა მ ო თ ი:

მ. ბ. **ავეტისიანცი:** 6—7 საათ.

ექიმი ქალი ბ. ლ. რენიგერ-არეშევა 6—7 ს.

რჩევა-დანიშვნა 50 კაპ. ხელმოკლეთ[illegible] უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები მიერიგებით.

საბაჟურ ალოს დირექტორი მედიცინის [illegible] 1604 დოქტორ ბ. ა. ნავასარდიანა

მუხრანის კერძო
სამკურნალო
საწოლი კრაოტებით.

19 თებერვლის ქუჩა, იგივე რიყე, № 48, ახალ მუხრ. ხიდის პირდაპირ, **ტელეფ. № 370** დასაწოლად ავადმყოფნი მიიღებიან ყოველ დროს, ხოლო გასასინჯ-ფეხზე მოსიარულე ავადმყოფნი მიიღებიან დანიშნულ დროზე შემდ.

	ექიმების მიერ:	დილით:
შინაგან სნეულებანი, ბავშვთა და მოზრდილ.	**სპეკტიოლრი ბ. ბ.**	8½—9½ ს.
	ბაზაზოვი ა. ა.	10—11 ს.
	იაშვილი ა. ო.	11—12 ს.
	აბაკელია ი. კ.	12—1 ს.
	ლოლოგერიძე ბ. ბ.	12½—1½ ს.
საფეხ. ...	**ბრიგორიანი ა. ი.**	11—12 ს.
	მელკონიანი ბ. ა.	12—1 ს.
	ჯაში ი. ი.	9½—10½ ს.
საშო-დეს. ...	**ბრიგორიანი ა. ი.**	11—12 ს.
სნეულ. ...	**ექიმი-ქალი საშვარელიძე დ. ბ.**	11—12 ს.
	ლოლოგერიძე	12½—1½ ს.
სნეულ. ...	**შტრეიხერი მ. ა.**	12 12½ ს.
...	**შაპელნიკოვი ბ. ი.**	1½—2½ ს.

ფასი გასინჯვისა 50 კ. საწოლი კრაოტი 3 მან. დღეში, ცალკე ოთახი 5 მან. ოპერაციები მორიგებით. **შეშხაპუნება წამლებისა „606" და „914"**, ყვავილი, აცრა, ელექტრონით წამლობა, ძიძის გაბინჯვა, დაბელა (მასაჟი), მოწმობის შედგენა და სხვა, შეღავათიანი საფასურით. 1581

გამოსულია და იყიდება
ნ. შიუკაშვილის
პიესა „ეგოლბროგა", დრამა 4 მოქმედებ. ფასი 30 კაპ.

გამოსულია და იყიდება
ი. გედევანიშვილის **პ ი ე ს ა**
„გ ა ბ ც ე ბ ი"
დრამა 3 მოქმედ. ფასი 25 კ.

სამკურნალო გოგირდის აბანო
„ფ ა ნ ტ ა ზ ი ა"
ვორონცოვის ქ. ტრამვაის ლიანდაგზე
ახლად შეკეთებული
მოწყობილება ყოველ მხრივ და წესიერად.
კომფორტი, ელექტრონული განათება. გვაქვს სხვა და სხვა ფასიანი ნომრები და აგრეთ[illegible] საზოგადო სათავად-აზნაურო. განყოფილება—30 კ.—ხოლო მამაკაცებისა—15 კ. ყველა ნომრ[illegible]ში და განყოფილებაში ორ-ორი მილი 290/0 და 350/0, ცხელი და ცივი, გოგირდის სიმრავ[illegible] საუკეთესო. საშუალებაა ქარებისა, ბუასილისა, სისხლნაკლებულობისა და სხვა დაძველებულ [illegible]ულებათა. გვაქვს მოწმობა ტფ. სამხ. ლაბორ. ანალიზისა. გვყავს გამოცდილი მექანიკ[illegible] კაცები. მსურველთ შეუძლიათ ამბულატორიებში შეიძინონ, ტელეფონი № 115. 16 4

მიგიღეთ საუკეთესო გემოს მარცვლოვანი, ქვირითის (კეტოვ.) ხიზილალა
თევზის მრეწველნი
ძმ. ძეგველოვები.
ჯუშკინის ქ., საკუთარი ს. № 9.
ტ ე ლ ე ფ ო ნ ი № 712.
1131

გამოსულია და იყიდება
გამოსული ქერჩის
სელიოტკები,
და ყოველგვარი
კონსერვები.
მოგვდის მუდამ დღე საკუთარი [illegible] მრეწველოდან ახალი თევზი, ხიზილალა, (ჟიტკა), ორაგული, თარი[illegible] ტარაღანა, ლოქო და სხვა. და აგრ[illegible] თვე ყოველ დროს იყიდება მალაზიაში
მოსკარშული დონში, ზურგიელი
და ყოველგვარი
ᲨᲐᲕᲘ ᲮᲘᲖᲘᲚᲐᲚᲐ